

ГЛАС

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, посетио Дирекцију Покрајинског фонда ПИО у Новом Саду

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

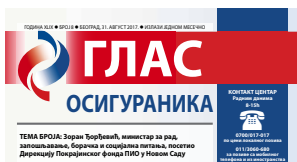
за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ЗНАЧАЈНА УЛОГА ФОНДА У ДРУШТВУ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ТЕМА БРОЈА: Зоран Ђорђевић, министар за рад,
запосавање, борача и социјална питања, посетио
Дирекцију Пензијског фонда РПЗО у Новом Саду

**ЗНАЧАЈНА УЛОГА ФОНДА
У ДРУШТВУ**

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:

Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

ДРАГУЉИ ИСТОЧНЕ СРБИЈЕ

Крашка врела и пимнице

Сезона годишњих одмора још траје, а није на одмет кренути на пут и за неки јесењи викенд. Нудимо вам још неколико предлога где можете да проведете дивне тренутке уживајући у природним лепотама Србије.

Чари природе, кулинарски специјалитети, народно стваралаштво, историјски монументи и низ занимљивости обједињених у туристичке програме, намењени су свим генерацијама и за свачији џеп.

За све љубитеље природе, воде, мирних места и добре хране, Крупајско врело је прави избор. Налази се у источној Србији, у атару села Милановац, удаљеном од Жагубице око 35 километара, и у подножју западног кречњачког одсека Бељанице на надморској висини од 220 метара. Хомоље је иначе познато као еколошка оаза, а многи посетиоци то и потврђују. Ово врело спада у групу крашких врела, а температура воде креће се од девет до 11 степени Целзијуса. Врело је при дну амфитеатралног облика стрмих, местимично вертикалних страна. Поток врела, односно врелска отока укупне дужине 435 метара, отиче прво према северу на дужини од 130 метара, а затим скреће према западу и после неких 300 метара улива се у Крупајску реку.

Због изградње бране високе око три метра, врело данас има изглед издуженог језерца дужине 40 и ширине 17 метара чија се вода атрактивним водопадом прелива преко круне ове уставе. Плава боја на површини чини место нестварним. Не постоји реч којом се може описати идила Крупајског врела – оно се просто мора видети. Ту је и извориште лековите воде које употпуњује ово прелепо место. Врело је окружено шумом, а стазице које воде до њега указују да се може доћи и кроз шуму.

Крупајско врело представља један од најјачих крашких извора у Србији а по пратећим природним обележјима припада групи најрепрезента-

тивнијих гравитационих врела. Само врело и амбијент у околини од девет хектара заштићени су као споменик природе Републике Србије од националног значаја.

Осим што је позната по оваквим природним драгуљима, магији, чудним обичајима и традицији, источна Србија, а посебно Неготинска Крајина позната је и по добром вину, нарочито по сорти тамњаника. Због специфичности географског положаја, овај крај је погодан за узгој лозе, а самим тим обилује и посебним и добримицима. Село Рајац налази се на путу између Зајечара и Неготина. Рајац је специфичан по аутентичним винским подрумима – пимницама. До Рајца и Рајачких пимница најједноставније и најпрепоручљивије је доћи преко Неготина, одакле има око пола сата возње. Уз пут треба обратити пажњу на шест прелаза преко пруге.

Оно што нуде Рајачке пимнице (или пивнице, како их неко зове) јесте ужитак да се вино попије у подруму у коме је сазрело. Овде се не ради само о добром вину, већ о угођају који један такав традиционалан и рустичан амбијент може да пружи. Због изузетног квалитета, вину се приписује чудотворна моћ и лековито својство (наравно, уколико се пије у мањим количинама). На брду изнад села, где су и пимнице, смештено је јединствено старо гробље, чији су споменици изграђени од пешчаног камена. То је исти онај камен од кога су грађене и Рајачке пимнице.

Историја винарства представља драгоцен део српског културног наслеђа. Пимнице су живи сведок начина живота и обичаја традиционалних винарских заједница Срба у источној Србији кроз векове. Изграђене су још у 18. веку од дрвета и камена а локално становништво их и дан-данас користи за одлагање вина. Током посете може се пробати и купити вино а у неким гостима могу и да преспавају, окружени предмети-ма из 18. и 19. века.

Д. Грујић

МИНИСТАР ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ ПОСЕТИО ДИРЕКЦИЈУ ПОКРАЈИНСКОГ ФОНДА У НОВОМ САДУ

Још бољи квалитет услуга

Здесна налево: Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Славко Имрић, директор ПФ ПИО, и доц. др Саша Трандафиловић, помоћник министра за економско-финансијске послове

Републички фонд ПИО има веома значајну улогу у нашем друштву јер је кориснички сервис за око 4,5 милиона грађана Србије

Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, приликом боравка у Новом Саду, 10. августа, након састанка са Игором Мировићем, председником Покрајинске владе, обишао је Дирекцију Покрајинског фонда ПИО и Филијалу РФ ПИО Нови Сад. Министар Ђорђевић и помоћник министра за економско-финансијске послове, доц. др Саша Трандафиловић, са Славком Имрићем, директором ПФ ПИО, и запосленима разговарали су о условима рада и питањима од интереса за функционисање Фонда.

Обилазећи пријемне канцеларије и шалтер салу у Дирекцији ПФ ПИО и Филијали РФ ПИО Нови Сад, министар се

у непосредном разговору са запосленима интересовао за услове у којима раде и проблеме са којима се сусрећу. Током обиласка шалтер сале у Филијали на конкретном примеру се упознао како функционише комуникација и приступ базама података између РФ ПИО и Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО).

Министар Ђорђевић је истакао да Републички фонд ПИО има веома значајну улогу у нашем друштву јер је кориснички сервис за око 4,5 милиона грађана Републике Србије који живе од пензија или користе друге услуге Фонда и који зависе од квалитета рада Фонда. Због тога Фонд мора, у интересу ове популације, да најфункционалније обавља своју делатност.

– Много људи у нашој земљи живи од припадности Фонда ПИО и упућени су на сервисе које пружа Фонд и очи су им упрте у рад Фонда. Зато он мора да у интересу тих грађана пружа најфункционалнију услугу, односно да у свом раду буде брз и ефикасан како би они сво-

је послове, због којих су дошли у Фонд, завршавали благовремено, и то је оно за шта ћу се максимално заложити – рекао је Зоран Ђорђевић.

Министар је изјавио и да је циљ његове посете да поспешу и развије још ефикаснију сарадњу свих организационих јединица, што ће подржати у свом будућем раду. Сви организациони делови треба да раде као један, јер једино тако могу да услуже све грађане Републике Србије, који би увек требало да имају јединствену информацију о свему. То је веома важно због још бољег умрежавања са Централним регистром, или касније за израду планираних социјалних карата.

Министар је говорио и о примени пројекта еЗУП и дигитализацији државне управе, који ће, између осталог, омогућити бржи процес издавања докумената грађанима захваљујући повезивању шест највећих база података у Србији – матичних књига, базе МУП-а, Пореске управе, и три базе у надлежности његовог министарства,

Фонда ПИО, НСЗ и Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

– Премијерка Ана Брнабић је као један од приоритета у раду наше владе поставила дигитализацију и увођење е-управе. У том смислу је почетком августа основана Канцеларија за информационе технологије и електронску управу која ће се бавити тиме. За разлику од неких ранијих времена, она ће бити та која ће са једног места, у складу са усвојеном стратегијом развоја државе, давати и појединачне смернице министарствима. Даље ће се то спроводити и на нижем нивоу, рецимо, покренуо сам у нашем министарству, са људима који се баве информационом технологијама, као и у институцијама које су у надлежности Министарства (ЦРОСО, ПИО Фонд, НСЗ...), да се за почетак направи стратегија у складу са стратегијом Владе, како би се на једном месту, у једној бази података, објединили подаци о свим грађанима Србије. Мислим да ће окосница пројекта бити ЦРОСО,

који ће кроз јединствену базу објединити и податке из Катастра, МУП-а, ПУ и разних других база података у држави Србији. Кроз тако попуњену базу, применом разних информационих алата и могућности анализе, обезбедићемо две основне погодности за грађане. Прва је да, када једном аплицирају код државе са оригиналним документима, та документа касније користе све институције, па грађани неће морати да буду „курири“ државе и прибављају их поново када јој се обрате неким другим послом код друге институције – како је то недавно изјавила премијерка. Друга погодност је да ће из те јединствене базе података анализом моћи да се установи које бенефите неко користи од државе. Такође, укрштањем тих података моћи ће да се установи ако неко користи нешто, а да на то нема право. С друге стране ће и грађани, када аплицирају код државе, веома лако и по аутоматизму моћи да остваре неко право које им припада – појаснио је детаљније министар Ђорђевић пројекат развоја е-управе у Фонду.

Славко Имрић, директор ПФ ПИО, изразио је велико задовољство посетом ресорног министра Покрајинском фонду. Он је овом приликом, у својству надзорног органа у име Фонда у Пројекту стварања јединствене базе података у РФ ПИО, кратко информисао ресорног министра Зорана Ђорђевића да се послови око формирања јединствене базе података као основе јединственог информационог система у РФ ПИО приводе крају. Такође, и да је планирано да се поменути пројекат у потпуности реализује до краја децембра ове године.

– Министар се посебно интересовао за услове рада које имају запослени у ПФ ПИО, као и за услове у којима се пружају услуге корисницима. У том смислу је исказао спремност да помогне на сваки начин да се побољшају и унапреде услови рада, али и да се подигну ниво и квалитет услуга – истакао је на крају посете Славко Имрић.

Мирослав Мектеровић

ПРИМЕНА ЗАКОНА О ОПШТЕМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ – еЗУП

Фонд обавио све припреме

Од 8. јуна 2016. године почеле су да се примењују поједине одредбе новог Закона о општем управном поступку (ЗУП), којима су регулисане обавезе институција у управном поступку. Једна од тих обавеза органа јесте да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује. То значи да орган од странке може да захтева само оне податке који су неопходни за њену идентификацију и документе који потврђују чињенице о којима се не води службена евиденција. Пуна примена овог закона почела је 1. јуна ове године.

Прибављање и достављање података из службених евиденција омогућено је преко информационог система на Порталу еУправе Републике Србије (еЗУП). Пројекат еЗУП којим је обухваћено укупно шест институција, међу којима је и Фонд ПИО, подразумева примену Закона о општем управном поступку у оквиру портала еУправе, другим речима – подразумева да се подаци потребни за спровођење управног поступка у оквиру институција не размењују поштом, већ електронским путем, преко портала еУправе.

О овој теми разговарали смо са саветником директора РФ ПИО Зораном Сутаром, који је један од координатора у процесу реализације овог важног пројекта у Фонду ПИО.

– Идеја пројекта еЗУП јесте да се помогне грађанима и институцијама, односно да се спровођење управног поступка убрза помоћу информационог технологија. Електронском разменом података скратило би се време и олакшало да се посао обави у оквиру рока, који је сада 15 дана, што је двоструко краће него раније. Закон о општем управном поступку не прописује начин прибављања података. Међутим, Уредба о прибављању и уступању података о чињеницама о којима се води службена евиденција, коју је донела Влада Републике Србије 7. јуна ове године, и која је подзаконски акт ЗУП-а, прописује електронски начин размене података. Уредбом је дефинисано да у првој фази реализације шест институција обавља размену података преко електронског сервиса. Поред Фонда ПИО, уредбом су обухваћени и МУП, Министарство државне управе и локалне самоуправе (матичне књиге), Пореска управа, Национална служба за запошљавање и Централни регистар обавезног

Зоран Сутара

Владимир Пуцовски

социјалног осигурања. Ових шест институција у овој првој фази пружају укупно 14 електронских сервиса. У овом тренутку, Фонд је потпуно спреман за реализацију сервиса прописаних уредбом – објашњава Зоран Сутара.

Владимир Пуцовски, директор Сектора информационог технологија у Дирекцији Покрајинског фонда ПИО у Новом Саду, потврђује да Фонд има потребне техничке капацитете и квалификоване стручњаке да до предвиђеног рока обезбеди квалитетну примену пројекта еЗУП у Фонду.

– Наиме, уредба прописује да су органи који воде службене евиденције дужни да обезбеде техничке услове за прибављање и достављање свих података у складу са овом уредбом најкасније до 30. марта 2018. године. Одредили смо запослене у свим организационим јединицама Фонда и технички смо спремни да применимо софтвер по пројекту еЗУП. Сада радимо реинсталацију оперативних система – наглашава Пуцовски.

Две филијале Фонда, Зрењанин и Шабац, одабране су да буду део пилот пројекта, чији је циљ да се сагледа да ли све функционише како треба и да се током тестног периода рада утврди да ли би нешто требало урадити на унапређењу електронских сервиса. Прелазак са тестне на продукцијску фазу рада очекује се ускоро.

Орган надлежан за развој електронске управе је Канцеларија за информационе технологије и електронску управу, која је 27. јула 2017. године основана уредбом о оснивању Канцеларије (раније је то била Дирекција за електронску управу). Док Канцеларија за информационе технологије и електронску управу не заживи у потпуности, њену улогу, односно улогу супер-администратора обављаће представници Министарства државне управе и локалне самоуправе.

В. Кадиф – М. Мектеровић

Напредак у сузбијању сиве економије

Меморандум о спровођењу пројекта „Повећање прилика за запошљавање сезонских радника“ потписали су у Влади Србије, 17. августа, Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Бранислав Недимовић, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, Јелена Стојовић, државни секретар Министарства финансија, Герхард Зипел, директор немачке развојне агенције у Србији – ГИЗ, Амира Омановић, заменица менаџера ГИЗ Отвореног регионалног фонда за Југоисточну Европу, и Александар Ружевић, председник Управног одбора НАЛЕД-а. Потписивању је присуствовао и немачки амбасадор Аксел Дитман.

Ова заједничка иницијатива има за циљ допринос борби против сиве економије, а пројекат предвиђа израду законског оквира и развој електронског система за пријаву и уплату пореза и доприноса за сезонске раднике.

Закон ће омогућити да се на сезонским пословима у пољопривреди ангажују незапослена лица, пензионери и млади између 15 и 18 година уз поштовање права на пензијско осигурање, осигурање у случају повреде на раду и плаћање пореза на доходак.

Министар Недимовић је рекао да је успостављање система ангажовања сезонских радника у пољопривреди, и уопште ангажовање сезонаца, од изузетног значаја у борби против сиве економије и подсетио да је ово питање и у Акционом плану за сузбијање сиве економије, као и један од задатака које је пред себе поставила Влада Србије.

– Берачи воћа, поврћа и сви они који су ангажовани током пољопривредне сезоне врло ретко због бирократских пре-

Са потписивања меморандума у Влади Србије

прека могу да остваре своја права. Идеја је да на један савремен начин, по узору на мађарски модел, око 100.000 људи укључимо у систем пензијског и инвалидског осигурања – истакао је министар Недимовић.

Мађарски модел подразумева увођење портала и апликација за обавезно пријављивање послодавца који желе да

ангажују сезонске раднике у пољопривреди. То ће, објаснио је Недимовић, омогућити аутоматску пријаву на све системе осигурања и пореских обавеза. Држава ће имати јасно евидентирана лица која се баве сезонским радом у пољопривреди, а обезбедиће се и одређени ниво буџетских прихода. Такође, послодавци ће бити задовољни

јер ће имати алат којим ће моћи да регулишу своје обавезе.

Министар Зоран Ђорђевић рекао је том приликом да ће пројекат омогућити да се смањи сива економија, као и број незапослених.

– У последњем кварталу 2016. године, према анализама, само у сектору пољопривреде више од 65 одсто радника било је ангажовано без уговора. Овим пројектом ће то бити промењено, и искуства које имају земље које су на сличан начин уредиле ову област, као што је Мађарска, показују да и Србија чини праву ствар. Најбитније за све нас је да се људима који се запосле уплаћују све припадности које им по закону припадају – истакао је министар Ђорђевић и најавио нове кораке у сузбијању сиве економије.

– Врло брзо ће почети да функционише „мобилни инспектор“ и на лицу места ће моћи да се, увидом у базу података, проверава да ли је рад-

Подизање свести радника и јача контрола

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, најавио је низ мера у циљу сузбијања сиве економије и „рада на црно“, које ће се спроводити већ од јесени. Инспектори ће контролисати све крајеве земље, и дању и ноћу. Министар је рекао да ће резултати ових мера бити врло брзо видљиви.

– Када је реч о сезонским радницима, код оних које инспектори буду затицали током надзора подизаћемо свест о томе да рад на црно представља не само штету за државу, него и за њих саме, јер им се ускраћују њихова права – право на пензијско-инвалидско, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености. Подизање свести и јача контрола кључ су успеха – оцењује министар Ђорђевић.

ник пријављен на осигурање. Инспектори ће, за овај вид контроле, бити потпуно технички опремљени, а уследиће и измена законских прописа у смислу да ће послодавац морати да пријављује радника одмах, чим га ангажује – појаснио је министар Ђорђевић.

Амбасадор Немачке у Србији Аксел Дитман рекао је да је овај пројекат веома важан јер ће помоћи да се најугроженији слој становништва укључи у систем обавезног социјалног осигурања. Без обзира на то да ли се налазе на евиденцији Националне службе за запошљавање или су корисници неког вида социјалне помоћи, сви који буду радили као сезонци на пољопривредним пословима неће губити раније стечена права.

Пројекат је финансиран средствима Немачког савезног министарства за економску сарадњу и развој. У његовом спровођењу ресорна министарства ће сарађивати на изради закона и успоставити механизме за поједностављено запошљавање и једноставнију уплату доприноса за сезонске раднике, као и за електронску контролу и примену закона. ГИЗ и НАЛЕД ће дати пуну подршку, како у изради законске регулативе, тако и приликом израде софтверског решења. Председник Управног одбора НАЛЕД-а Александар Ружевић навео је да је НАЛЕД у сарадњи са ГИЗ-ом обезбедио око 400.000 евра за развој софтвера, обуку корисника, отварање кол центра и формирање регистра сезонских радника. Према његовим речима, успостављање једноставне процедуре олакшаће посао и великим пољопривредним компанијама и малим газдинствима, а порези и доприноси на дневнице биће смањени за 30 посто.

– Ово искуство ћемо применити касније на остале сегменте где је појачано присуство рада у сивој зони. У Мађарској је, кроз сличан програм, 700.000 радника уведено у легалне токове. Закон треба да буде усвојен до краја године, а његова примена се очекује наредне сезоне – навео је Ружевић.

Јелена Оцић

БРОЈНИ ПЕНЗИОНЕРИ И ДАЉЕ БЕЗ НОВЕ ЛИЧНЕ КАРТЕ

Банка Поштанска штедионица продужава рок

Банка Поштанска штедионица, преко које највећи број корисника прима пензију, обавестила је Фонд ПИО да је рок за вршење уплате и исплате са старим личним картама на шалтерима ове банке, као и на свим шалтерима Јавног предузећа „Пошта Србије“, продужен до 30. септембра ове године. У њиховом систему је евидентирано и даље око 70.000 пензионера којима још нису издате нове биометријске личне карте.

Народна банка Србије препоручила је и другим банкама да продуже рок за подизање пензија са старим личним картама, али одлука зависи од пословне политике сваке банке појединачно, и на то Фонд не може да утиче.

Фонд ПИО апелује на своје кориснике – пензионере који још нису обезбедили биометријску личну карту да то ураде што пре, да не би

Према подацима којима располаже Фонд ПИО, око 450.000 пензионера се определило да прима чекове на кућну адресу, а од 1.275.000 пензионера који примају пензију на текући рачун у банкама, најзаступљенији су Поштанска штедионица, Комерцијална и Интеза

не могу да располажу својим средствима, неопходно је да се спроведу обавезе предвиђене Законом о личној карти.

Ј. О.

имали проблем при подизању својих принадлежности. Напомињемо да Фонд ПИО врши редовну уплату пензија, али да проблем настаје у банкама и пошти када је неопходно да се корисници текућих рачуна идентификују при подизању новца.

Да се пензионери не би нашли у ситуацији да

Срђан Декић нови директор Филијале Врање

Филијала Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање у Врању добила је новог директора – од 21. августа ове године на њеном челу је Срђан Декић, дипломирани економиста из овог града.

Срђан Декић има значајно искуство стечено на руководећим пословима у јавним предузећима и Регионалној привредној комори, као и у раду на специфичним пројектима.

Филијала Врање пословно покрива испоставе Владичин Хан, Сурдулица, Босилеград, Трговиште, Бујановац и Прешево, тако да је на ову филијалу упућено више од 36.000 корисника права из пензијског и инвалидског осигурања и око 57.500 осигураника.

Место директора Филијале Врање било је упражњено због одласка претходног директора на јавну функцију.

Г. О.

УСЛОВИ ПОД КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ДРУГА ПРАВА ИЗ ПИО

Новчане накнаде

Поред пензија, Закон о пензијском и инвалидском осигурању предвиђа и остваривање права на новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу другог лица, као и накнаду погребних трошкова лицу које је сносило трошкове сахране

Када се прича о правима из пензијског и инвалидског осигурања, обично се мисли на пензије. По завршетку радне каријере, већини осигураника Фонда ПИО пензија постане једини извор прихода. Ипак, поред пензија, Закон о пензијском и инвалидском осигурању предвиђа и остваривање права на новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу другог лица, које се могу користити и у току трајања осигурања, пре остваривања права на пензију, као и уз пензију. Такође, по смрти пензионера, РФ ПИО исплаћује накнаду погребних трошкова лицу које је сносило трошкове сахране. Законске одредбе предвиђају услове под којима се остварују новчане накнаде, а у овом тексту ћемо покушати да их детаљно појаснимо.

Телесно оштећење

Право на новчану накнаду за телесно оштећење припада осигураницима и корисницима права на пензију код којих је дошло до губитка, или битнијег оштећења појединих делова тела, као последица професионалног обољења, или повреде на раду. У циљу утврђивања постојања основа за стицање овог права, потребно је поднети захтев Фонду, уз који се прилаже релевантна медицинска документација, као и одговарајући извештај сачињен код организације за здравствено осигурање, уколико је узрок повреда на раду. У току поступка подносилац захтева се позива на вештачење, при чему лекар вештак утврђује постојање и проценат телесног оштећења, као и његов узрок. Уколико се утврди да код подносиоца захтева постоји телесно оштећење као последица професионалног обољења, или повреде на раду, решењем се утврђује право на новчану накнаду уз утврђивање степена телесног оштећења. У време писања овог текста, новчана накнада за телесно оштећење у висини од 100 одсто износи 6.810,92 динара. Уколико је телесно оштећење утврђено у нижем степену, износ је сразмеран проценту оштећења. Тако је, на пример, из-

Мирослав Мирић

нос накнаде за телесно оштећење VI степена, односно 50 процената, 3.405,46 динара. У случају да се код подносиоца захтева утврди постојање телесног оштећења које је настало као последица болести, или повреде ван рада, доноси се решење којим се захтев за признавање права на новчану накнаду одбија, али се такође утврђује и постојање телесног оштећења у одговарајућем проценту. Многи осигураници и пензионери подносе захтев управо у циљу утврђивања процента телесног оштећења, а ради остваривања бенефита који нису предвиђени Законом о ПИО. Тако је, на пример, за лица код којих постоји телесно оштећење од 100 одсто предвиђена могућност рефундације пореза на додату вредност који је плаћен при увозу аутомобила. Поред овог, постоје и друге повољности за лица са телесним оштећењем, од којих су нека и комерцијалног карактера, а већина удружења инвалида помаже својим члановима упознавањем са расположивим могућностима у односу на њихов степен телесног оштећења.

Туђа помоћ и нега

Особе којима је због природе и тежине повреде, или болести, неопходна помоћ и нега другог лица за обављање радњи у циљу задовољавања основних животних потреба, такође имају право на одговарајућу новчану накнаду. Право на ову накнаду, практично, могу да остваре непокретна, или тешко покретна лица, следе и дементне особе, они који без туђе помоћи не могу да се хране, облаче, или крећу по кући, као и лица на дијализи. Ради остваривања права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица потребно је да осигураник, или корисник пензије поднесе захтев са одговарајућом медицинском документацијом. По извршеном вештачењу, утврђује се да

ли постоји потреба за новчаном накнадом. Ова накнада тренутно износи 16.346,66 динара, а прима је око 76.000 корисника.

Лица која нису осигураници, нити корисници пензије, захтев подносе надлежном центру за социјални рад. Степен телесног оштећења може да буде од утицаја и на износ новчане накнаде за помоћ и негу другог лица. Наиме, лица која имају телесно оштећење од 100 одсто по једном основу, или 70 процената и више по најмање два основа, имају право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица. Такође, право на увећање накнаде имају и лица код којих постоји органски трајни поремећај неуролошког и психичког типа.

Уколико лекарска комисија оцени да код подносиоца захтева постоји могућност да се здравствено стање поправи, заказује се контролни преглед, што се обавезно наводи и у решењу којим се признаје право на новчану накнаду. Корисници се на контролни преглед позивају по службеној дужности и није потребно да сами подносе захтев.

Како се за остваривање права на наведене новчане накнаде обавезно уз захтев прилаже и одговарајућа медицинска документација, лица која сматрају да могу да остваре новчану накнаду претходно се обраћају свом лекару, који припрема документацију и предлог за вештачење, уколико сматра да код пацијента постоји могућност да право оствари.

Погребни трошкови

Закон предвиђа и новчану накнаду која се исплаћује лицу које је сносило трошкове сахране умрлог пензионера. Захтев за исплату ове накнаде подноси лице које је сносило трошкове сахране, што доказује одговарајућим рачунима за погребну опрему који се прилажу уз захтев. Ова накнада у јулу, августу и септембру 2017. године износи 35.744 динара за пензионере из свих категорија осигурања.

Важно је нагласити и то да корисници новчаних накнада који се у току коришћења накнаде преселе изван територије Републике Србије треба да се обрате РФ ПИО како би пријавили промену адресе пребивалишта, али и да провере да ли у држави у којој живе могу да наставе да користе накнаду. Наиме, већина споразума о социјалном осигурању искључује могућност коришћења накнаде корисницима који живе изван државе у којој је утврђено право. У случају накнаде за погребне трошкове, проверава се да ли је у другој држави већ остварено такво право.

Мирослав Мирић

Лекарски прегледи у кућним условима

Дом здравља Ниш наставаља да организује прегледе у кућним условима. Ових дана акција је вођена у селима и насељима општине Нишка бања. Посебна пажња посвећена је старијим, мање покретним и непокретним пацијентима.

Викенд је био резервисан за мештане Нишке бање. Лекари су обављали медицинске анализе, клиничке прегледе, ЕКГ у кућним условима, провере шећера у крви. Неизоставни су били и савети у вези са лечењем хроничних болести.

Роштиљијада, српски бренд

Овогодишњу, 28. Лесковачку роштиљијаду отворио је председник Србије Александар Вучић. У име града домаћина госте је поздравио градоначелник Горан Цветановић.

Лесковачка Роштиљијада окупила је ове године велики број мајстора роштиља из Србије, Македоније, Републике Српске и суседне Бугарске.

У богатом седмодневном културно-забавном програму учествују многа позната имена домаће музичке сцене. И на овогодишњој Роштиљијади организовано је такмичење у припреми највеће пљескавице на свету и „велике пљескавице из руку“ а у оквиру меморијала „Новица Станковић Шапоња“.

Генерални покровитељ Роштиљијаде је Влада Републике Србије, покровитељ је град Лесковац, а свеукупни организатор је Туристичка организација града Лесковца. И ове године се очекује око 600.000 посетилаца из земље и иностранства.

У знаку грожђа и вина

Александровац и Жупа више од педесет година обележавају и славе „Жупску бербу“, туристичку, привредну и културну манифестацију, која се ове године одржава од 21. до 24. септембра.

Мноштво посетилаца тих дана окупира овај винарски крај, а ове године се очекује рекордна посета, чак више од 50.000 гостију. Бројне манифестације обележавају ове дане, а пензионери су обавезни гости јер већина пензионерских удружења организује излете на „Жупску бербу“.

Више гостију у Нишу

Резултати туристичког промета града Ниша за првих шест месеци ове године, поредећи са истим периодом 2016, као и за месец јун 2017, више су него позитивни. Из података Туристичке организације Ниша види се да је у јуну 2017. године у Нишу дошло до повећања укупног броја туриста за чак 59 одсто, при чему је број домаћих туриста повећан за 49, а број иностраних за 67 процената у односу на исти месец 2016.

И у категорији ноћења бележи се рекордно повећање – укупно је ноћило 60 одсто гостију више него јуна 2016, при чему се број ноћења домаћих туриста повећао за 57 процената, а број страних за 63 одсто.

Нарочито радује повећање броја туриста и броја ноћења у Нишкој бањи, а све то је резултат појачане промотивне активности Туристичке организације Србије од почетка 2017. године, која је посебан нагласак ставила на „Сити брејк“ дестинације и највеће градове у Србији.

Нова атлетска стаза у Зрењанину

Од наредне године спортисти Зрењанина имаће знатно боље услове за тренинге и такмичења. Наиме, приликом недавне радне посете граду на Бегеју Игору Мировића, председника Покрајинске владе, и покрајинских секретара за здравство и за спорт и омладину, Зорана Гојковића и Владимира Батеза, договорена је потпуна реконструкција и изградња атлетске стазе и нове расвете на Градском стадиону у Карађорђевој парку у Зрењанину.

Обилазак Карађорђевог стадиона

Градоначелник Зрењанина Чедомир Јањић изразио је овом приликом уверење да ће већ следеће године чувени Карађорђеви стадион, на којем је поникла и наша прослављена атлетичарка и репрезентативка Ивана Шпановић, бити у функцији за организовање великих атлетских такмичења.

Приликом обиласка зрењанинске болнице и стадиона, Мировић је најавио и заједничку седницу републичке и покрајинске владе, на јесен, где ће се разматрати заједнички пројекти од интереса за велики број локалних самоуправа у Војводини. Он је истакао и да Влада Србије и велики број министарстава већ учествују у бројним пројектима у Зрењанину. То је, како је навео, добар пример да се подели финансијски, организациони и технички терет, и да се заједнички, кроз координисану политику, интервенише и побољша стање и делу здравственог сектора, установама социјалног старања, образовању, али и комуналној инфраструктури.

Просечна зарада у јулу 48.101 динар

Просечна нето плата исплаћена у јулу 2017. године у Србији износила је 48.101 динар (399 евра), што је у односу на претходни месец номинално ниже за 2,3 одсто, а реално за 1,9 процената, објавио је Републички завод за статистику.

Јулска просечна бруто зарада била је 66.251 динар, што је на месечном нивоу номинално ниже за 2,4, а реално за 2,0 одсто.

У поређењу са истим месецом прошле године, просечна бруто зарада је номинално виша за 4,0 процената, а реално за 0,8 одсто, док је нето плата виша за 3,9 одсто номинално, односно за 0,7 одсто реално.

Лесковац: породиљама 3,7 милиона помоћи

Из буџета локалне самоуправе града Лесковца за 274 породиље које су се породиле у последњих 12 месеци на име једнократне новчане помоћи исплаћено је око 3,7 милиона динара.

Градоначелник Лесковца Горан Цветановић истакао је тим поводом да редовном исплатом ове помоћи младим мајкама град показује сталну бригу о најмлађој популацији. Исплаћену помоћ породиље ће искористити за набавку првих најосновнијих ствари за новорођенчад.

Београдски ноћни маркет

Девети Београдски ноћни маркет под слоганом „Tropical Heat“ одржаће се 8. септембра на пијаци у Блоку 44, од 18 до 24 сата, а у организацији ЈКП Градске пијаце.

Како најављују организатори, и овога пута биће велики број дизајнера, занатлија, произвођача хране и пића, а понуду ће употпунити и нови излагачи. Посетиоци ће моћи да уживају и у занимљивом музичком програму, а за најмлађе су припремљене различите радионице. Улаз је слободан.

Атмосфера на једном од Београдских ноћних маркета

„Дани пива“ у Зрењанину

Окићени фијакери са великом бачвом пива, који су 28. августа по традицији из Градске баште кренули у шетњу улицама, најавили су почетак 32. зрењанинских „Дана пива“.

Овогодишња манифестација трајаће до 3. септембра, уз разноврстан програм на више локација. У музичком делу на Тргу слободе и Житном тргу наступиће, између осталих, Влатко Стефановски,

групе Легенде, Бијело дугме, Ван Гог, Атомско склониште, као и зрењанинска Филхармонија.

Спортски програм одвијаће се у поподневним сатима на Тргу слободе, на Пескари, базену, стрелишту, градском стадиону. На Бегеју ће бити одржана међународна кајакска регата, а код Бранкована риболовачки Фидер куп.

У пратећем програму манифестације биће одржан и први

међународни научно-стручни симпозијум под називом „Пиво, пиварство и хмељство“, на коме ће, поред представника и предавача из Србије, учествовати и гости из Белгије, Чешке, Словачке, Словеније, Шкотске, Немачке и Хрватске.

Програм волонтирања

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, потписао је 22. августа Протокол о сарадњи у реализацији програма волонтирања. Протокол је потписан са деканима Правног факултета и Факултета политичких наука Универзитета у Београду, проф. др Симом Аврамовићем и проф. др Драганом Симићем. Догађају је присуствовао и министар просвете, Младен Шарчевић. Министарство за рад организује овај програм у циљу промоције волонтирања и пружања помоћи корисницима волонтирања. Пројектом је предвиђено да првих 200 студената током наредна три месеца – 100 са Правног и 100 са Факултета политичких наука – почну са волонтирањем у најкраћем могућем року у Министарству, на пословима за које се и школују и које би требало да раде после дипломирања.

ПОЧЕЛИ РАДОВИ НА СИСТЕМУ ЗА НАВОДЊАВАЊЕ У АТАРУ МЕЂЕ У ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ

Одговор на сушу

Пројекат је финансиран из Програма за наводњавање – Абу Даби фонда, а нови системи ће покривати више од педесет хиљада хектара ораница широм Србије

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, Бранислав Недимовић, и председник Покрајинске владе, Игор Мирковић, обишли су 16. августа радове на двонаменском систему „Међа“ у општини Житиште, који ће омогућити наводњавање 762 хектара пољопривредних површина у овом делу Баната. Ови радови представљају почетак реализације четири од укупно четрнаест пројеката пријављених за финансирање из Програма за наводњавање – Абу Даби фонда, а први се реализује пројекат у насељу Међа, где ће 17 километара дуг канал за одводњавање бити претворен у двонаменски и, по потреби, служиће и за наводњавање.

Игор Мирковић је најавио да на северу земље почињу велики радови на изградњи система за наводњавање у оквиру националног програма који спроводи Влада Републике Србије, уз подршку свих који у том пројекту учествују.

Игор Мирковић и Бранислав Недимовић приликом обиласка радова

– Заједно са пројектима у централној и јужној Србији практично ћемо спроводити радове на изградњи система за наводњавање који ће покривати више од 50.000 хектара обрадивих површина широм земље. Ово што је започето преко Абу Даби фонда, што

координира Влада Србије преко надлежног министарства, а у чему ћемо и ми помагати, мора имати потпуни континуитет, све док број хектара под системима за наводњавање не доведемо приближно европском просеку. То значи да наредних пет до десет година морамо да радимо континуирано и кључно је да се не стане у реализацији тих програма, који почињу овде у Међи, али и у систему „Јанков мост“ I и II и „Речеј“ – рекао је председник Мирковић. Он је најавио да ће 31. августа на седници Скупштине АПВ на дневном реду бити предлог одлуке о додели додатних 100 милиона динара „Водама Војводине“ за припрему пројектне документације за другу фазу Абу Даби фонда, за другу фазу изградње система у Војводини.

Министар Бранислав Недимовић је истакао да се неће стати са радовима, уз процену да можемо у наредне две до три године рачунати на завршетак овог посла уз подршку од 100 милиона долара, коју имамо из Абу Даби фонда.

– Велики регионални пројекти тек следе, а први од три ће се радити у Мачви – нагласио је Недимовић. **М. Мектеровић**

Измене и допуне Закона о пољопривредним земљишту

Приликом обиласка радова на систему за наводњавање у атару Међе, Бранислав Недимовић је навео да је предложено да се измене и допуне Закона о пољопривредном земљишту донесу по хитном поступку у Скупштини Републике Србије због испуњења међународних обавеза и усклађивања са прописима ЕУ (усвојене на седници Скупштине РС од 28. августа). Суштина је у томе да тај закон треба да спречи потпуну либерализацију промета пољопривредним земљиштем, што је било предвиђено Споразумом о стабилизацији и придруживању.

Изменама закона предвиђено је да држављани земаља Европске уније могу да купе највише два хектара пољопривредног земљишта у Србији, али под условом да најмање 10 година живе у локалним самоуправама у којима желе да купе земљиште, да најмање три године обрађују земљиште које је предмет куповине, и да у свом власништву имају потребну опрему и механизацију.

Србија се тим законом обавезује и да ће у наредне четири године постепено усклађивати своје законодавство о стицању својине над непокретностима како би изједначила грађане Србије и ЕУ, у складу са Споразумом о стабилизацији и придруживању.

Врање: пољопривредницима 35 милиона динара

Из градског буџета Врање ове године ће бити уложено 35 милиона динара на име подстицајних средстава за развој примарне пољопривредне производње. Градоначелник

Слободан Миленковић потписао је 28. августа уговоре са земљорадницима којима су одобрена средства за реализацију 178 пројеката, од којих се највећи део односи на развој во-

ђарства и улагања у системе за наводњавање. Поред тога, бесповратна средства одређена су и за развој сточарства, набавку опреме за пластенике, као и развој пчеларства. **Г. О.**

ВОЛОНТЕРСКИ КАМП У УСТАНОВИ ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР БЕОГРАД

Године су само број

Међународни волонтерски камп „Године су само број”, још један је пример добре међугенерациске сарадње и солидарности. Реч је о волонтерском кампу који су заједно организовали Установа Геронтолошки центар Београд (УГЦБ) и удружење „Млади истраживачи Србије”, под покровитељством Министарства омладине и спорта.

– Циљ волонтерског кампа који се организује у оквиру УГЦБ, тачније у оквиру Дома „Бежанијска коса”, јесте да спроведемо неку врсту међугенерациске сарадње и солидарности између корисника домског смештаја који су у трећем животном добу и млађе популације која се бави волонтеризмом. Камп се одвија у оквиру институције, па су волонтери смештени у наше капацитете у оквиру Дома „Бежанијска коса”. Ове године смо организовали три кампа, у априлу, јулу и августу, и у сваком је учествовало између осам и десет волонтера – наводи Предраг Мијић, радни терапеут у Дому „Бежанијска коса”, који је задужен и за координацију рада волонтера током трајања кампа.

Како нам је објаснио, волонтери су били укључени у рад више служби.

– У оквиру службе хигијене на дневном нивоу су радили са запосленима на чишћењу и украшавању дома, заливању цвећа итд., затим су се у оквиру техничке службе бавили фарбањем домске инфраструктуре, а укључивали смо их и у рад службе радне терапије, где су заједно са нашим корисницима имали низ радионица, као што су кулинарске радионице, радионица декупажа, папирног цвећа и слично, што је наишло на опште задовољство и корисника и волонтера. Досадашње искуство показује да овакви кампови у смислу међугенерациске сарадње и солидарности увек дају добре резултате, корисници су веома задовољни, а свакако и волонтери, који одавде оду пуни лепих утисака – додаје Предраг Мијић.

Организација „Млади истраживачи Србије” окупља волонтере из Србије, али и из иностранства, који се преко својих националних волонтерских организација пријављују на иностране кампове. Тако је током августовског кампа у дому било и волонтера из Турске, Шпаније, Француске и Грчке. Камп-лидери били су Марија Атанасковић из Србије и Бариш Билим из Турске, који су одлично сарађивали и са овог кампа носе позитивне утиске.

– У Србији има око 40 оваквих кампова, и сваки камп треба да има по два камп-лидера, а пошто је тешко наћи толико волонтера из Србије, укључена је и интернационална

Корисница Ана Ковачевић, волонтери Марија Атанасковић, Јулија Јанковић и Бариш Билим и радни терапеут Предраг Мијић

обука, на коју долазе и волонтери из иностранства. Што се тиче овог искуства, сви смо задовољни, а нарочито нам се свиђа рад са корисницима. Организујемо дружења, затим различите радионице, а овде има и корисника који говоре стране језике и који су много путовали, па смо се са њима посебно спријатељили. Рад са корисницима је заиста значајан, нама прија, а и њима такође, нарочито зато што се дешавају нове активности – каже Марија.

Бариш Билим је неколико пута учествовао на радним камповима у Турској и Шпанији. На волонтерском кампу у Дому „Бежанијска коса” је први пут у улози камп-лидера у иностранству. У Београду је био већ 10 пута.

– Боравак на кампу са људима из различитих култура, као и провођење времена са локалним становништвом, чини да се осећам заиста лепо, а свакако доприноси и повећању свести о ситуацији у земљи. У овом дому сам упознао много старијих људи са веома занимљивим животним причама, које код свих волонтера развијају још већу емпатију према старијим људима. Наш домаћин, радни терапеут Пеђа, био нам је од велике помоћи у свему, и овде смо заиста провели дивно време и срећан сам што сам био део овог кампа – наводи Бариш.

Јулији Јанковић, волонтерки из Србије, ово је прво искуство на волонтерском кампу и она је такође задовољна како је све протекло.

– Одувек су ме занимале друге културе, и то је један од разлога учешћа на овом кампу. Такође, целог живота сам много времена проводила са старијим људима и драго ми

је да на овај начин можемо некако да допринесемо унапређењу њиховог живота – каже Јулија.

Посебно су биле конципиране посете корисницима са стационарног одељења, које су волонтери обилазили уз надзор радних терапеута и медицинског особља, са којима су се дружили и разговарали. У слободно време волонтери су посећивали музеје, културна дешавања која су била у периоду трајања кампа, а заједно са корисницима су били и на организованим излетима, током којих су обишли Авалу, археолошко налазиште у Винчи, Велико ратно острво.

Једна од корисница дома која им је посебно „прирасла за срце” је деведесетједногодишња Ана Ковачевић, која у овом дому борави већ четири године. Током трајања августовског кампа са задовољством им је спремала, поред осталог, питу од јабука.

– Мени је драго када имам прилику да проводим време с младима, а нарочито са децом, јер сам била педијатријска сестра. Било је лепо дружење и сарадња са овим младим волонтерима. Правили смо заједно питу од јабука, заправо они су ми помагали, љуштили и рендали јабуке, а онда су пратили како се даље спрема, и на крају су били одушевљени. Решила сам да их изненадим и да им за крај кампа направим кифлице са бадемом, по старом швапском рецепту, да их понесу на пут – уз осмех прича госпођа Ана.

Волонтерски камп је у УГЦБ, односно у Дому „Бежанијска коса” први пут организован 2016. године, а учесници не сумњају да ће сваки наредни бити још бољи у сваком смислу.

В. Кадић

ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ

Јубиларна олимпијада на прагу

Покрет трећег доба Србије, у сарадњи са Савезом пензионера Србије, Спортским савезом Србије и општином Врњачка Бања организује јубиларну, Десету олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба која ће се одржати од 29. септембра до 3. октобра 2017. у Врњачкој Бањи. О томе је, између осталог, било речи и на Скупштини Покрета трећег доба одржаној последњих августовских дана, на којој се говорило о досадашњим активностима Покрета и претходним олимпијадама.

– Из године у годину Олимпијада расте по броју учесника и по квалитету такмичарског програма. И ове године очекујемо изузетно велики број учесника захваљујући и Републичком фонду ПИО, који је прошлодишњим изменама Правилника предвидео да се средствима за друштвени стандард пензионера финансира и учешће по три члана општинских удружења на Олимпијади, и то из сваког општинског удружења пензионера у Србији. То значи да је за 564 пензионера обезбеђено учешће, тако да и ове године, као прошле, очекујемо око 1.200 учесника на Олимпијади, што је заиста јако велики број и изискује још

Председништво Покрета трећег доба: Драгана Динић, Ђуро Перић и Василије Белобрковић

бољу организацију и много ангажовања свих нас да све протекне у најбољем реду. И ове године ће током трајања Олимпијаде бити организован и скуп свих председника општинских удружења пензионера са руководством Савеза пензионера Србије. Скуп на тему „Актуелна питања и шта даље у нашем заједничком раду“ имаће око 200 учесника. Имаћемо и госте из иностранства, и то из Русије, Шведске, Америке, Немачке, са

Кипра и из земаља у окружењу – истиче Василије Белобрковић, председник Извршног одбора Покрета трећег доба Србије и челни човек Организационог одбора Десете олимпијаде.

Према оријентационом програму, у оквиру овогодишње олимпијаде, 1. октобра биће одржана и свечана седница поводом Међународног дана старих, а у такмичарским данима екипе ће одмерити снаге у брзом ходању (штафета), шаху, стрељаштву, пикаду, фудбалу, кошарци и риболову, по претходно дефинисаним пропозицијама.

У склопу неговања сарадње младих и старијих особа, на Олимпијади ће бити организовани и међугенерациски сусрети сениора и омладинаца, а заједно ће учествовати и на спортским такмичењима и на ликовној радионици и књижевним сусретима. Биће ту, као и раније, и активности у којима млади могу да помогну старијима (коришћење мобилних телефона, обука за рад на рачунару), а старији ће имати прилику да младима пренесу своја професионална искуства.

У оквиру Олимпијаде трећег доба одржаће се и базар здравља са лекарским прегледима, едукативна предавања о лечењу простате, о уринарним инфекцијама и др., а свако јутро „олимпијци“ ће заједно вежбати на отвореном.

Из области културе организоваће се изложба слика са прошлодишње олимпијске сликарске колоније, а биће објављена и књига са књижевних сусрета уприличених на прошлој Олимпијади. Као и раније, одржаће се вече талената, а сваке вечери учесници Олимпијаде моћи ће да се друже уз музику и аниматоре.

На седници је донета одлука о именовану директора Покрета трећег доба Србије, јер је због све већих организационих потреба и огромног ангажовања које захтева организовање овако масовног окупљања на Олимпијади постало јако тешко да један човек буде и председник Градске организације пензионера и Покрета. За директора је изабран Михајло Петковски, дипломирани економиста, онедавно у пензији, са импресивном радном и спортском биографијом.

В. Анастасијевић

Пријављивање

Аранжман за учеснике Олимпијаде обухвата четири пуна пансиона у хотелима у Врњачкој Бањи и кошта 9.600 динара по особи. Екипе ће и ове године плаћати за по два члана, док ће три ићи о трошку Фонда ПИО. Да подсетимо, они који тако долазе то право могу искористити само једном – наредне године то право ће моћи да користе три друга члана екипе. Трошкове организације такмичења, набавке мајица, медаља, пехара, признања и награда сноси организатор у границама својих могућности. Пријаве и резервације смештаја могу се обавити најкасније до 15. септембра. Удружења пензионера и друга удружења старих одлучују о броју и саставу такмичарских екипа. Свако удружење може да пријави највише две екипе од по пет чланова.

Више информација о програму Олимпијаде може се наћи на интернет страницама www.olimpijada3d.org, www.pokret-treceg-doba.rs или на тел. 011/2030-758 и 011/2030-756 (Покрет трећег доба Србије).

Ко има право и на шта

Најстаријим суграђанима и особама са инвалидитетом град Нови Сад, преко јавних и јавно-комуналних предузећа, омогућава бројне олакшице и попусте приликом плаћања рачуна, као и друге врсте погодности.

Како кажу у Градској управи за социјалну и децу заштиту, право на ослобађање дела обавеза плаћања комуналних производа и услуга имају појединци, односно породице које остварују право на личну и породичну инвалиднину на основу учешћа у оружаним сукобима после 17. августа 1990. године или на месечно новчано примање по основу учешћа у ранијим ратовима. Исто право имају пензионери који примају пензију у висини 60 одсто од основа за одређивање најнижег износа старосне и инвалидске пензије, пензионери земљорадници уколико примају пензију у висини 40 одсто од основа за утврђивање најнижег износа старосне и инвалидске пензије, као и корисници породичне пензије утврђене у односу на најнижи износ старосне и инвалидске пензије.

Наведене категорије грађана могу да остваре и право на ослобађање дела обавеза пла-

ћања за грејање, водовод и канализацију, одвоз и депоновање смећа. Умањење рачуна износи 50 посто од утврђене цене за сваки од наведених комуналних производа и услуга.

Одлуком о утврђивању цена превоза путника у градском и приградском саобраћају, повлашћену годишњу карту могу да добију слепа и слабовида лица, оболели од параплегије, дистрофије, церебралне и дечје парализе, мултипле склерозе и реуматоидног артритиса, затим лица на дијализи и са трансплантираним органима која користе туђу помоћ и негу, као и пратиоци особа са инвалиди-

тетом које имају право на пратиоца.

Ову олакшицу у превозу остварују и сви грађани Новог Сада старији од 65 година, који имају пребивалиште, односно боравиште на територији Новог Сада, затим ратни војни инвалиди, цивилни инвалиди рата, чланови породица погинулих у оружаним сукобима после 17. августа 1990. године, избегла, прогнана и расељена лица којима је због тешке болести потребна чешћа контрола лекара.

Одлуком о јавним паркиралиштима на територији Новог Сада, за одређене категорије

становништва обезбеђене су налепнице за означавање возила ОСИ или члана заједничког домаћинства. На такве налепнице имају право лица којима су услед болести оштећени екстремитети битни за управљање возилом и која за кретање користе инвалидска колица, затим лица која имају оштећење вида најмање 90 одсто, ратни и мирнодопски војни инвалиди, цивилни инвалиди рата и лица на дијализи.

Право на накнаду трошкова сахрањивања обезбеђено је и за социјално угрожена лица и особе са инвалидитетом.

Што се тиче железничког превоза, пензионери до 60 година старости на железничкој станици Нови Сад могу да изваде годишњу карту по цени од 800 динара, а старији од 60 година за 400 динара. Уз ту карту добијају 30 одсто попушта на железнички превоз на свим правцима у Србији током годину дана.

СББ кабловски оператер пензионерима даје попуст од десет одсто на рачун за кабловску телевизију, док су ОСИ прве категорије инвалидитета, односно са инвалидитетом од сто одсто, ослобођене плаћања рачуна за кабловску телевизију.

Драган Кораћ

АМБАСАДОР ФИНСКЕ У АРАНЂЕЛОВЦУ

Сто књига за библиотеку

Радницима Рудника мермера „Венчац“ из Аранђеловца стигло је још једно признање. После доделе плакете „26. јул“ коју је недавно добио инж. Драгомир Павловић, руководилац радова на дислоцирању Трајанове табле, признање им је одао и Перти Иконен, амбасадор Финске у Београду.

Амбасадор је изразио жељу да посети Аранђеловац и упозна људе који су пре пет деценија извели овај јединствени грађевински подухват. У пријатном амбијенту хотела „Извор“, учесници ових радова, Драгомир Павловић и Милорад Јовановић, са задовољством су говорили амбасадору како је екипа од дванаест радника „Венчац“

извела ове радове. Подсетимо, дислокација је трајала скоро три године и, упркос скромној опреми, а захваљујући њиховом труду и великом мајсторском умећу, Трајанова табла је сачувана од потапања.

Амбасадор је потом обишао меморијални комплекс „Први српски устанак“, пећину Рисовача и галерију мермерних скулптура у парку Буковичке бање. Посету је завршио у Народној библиотеци „Свети Сава“ и фонду библиотеке поконио сто књига аутора из Финске. Овај поклон симболично обележава сто година независности Финске која се обележава ове године.

М. Михаиловић

Милорад Јовановић, Драгомир Павловић, Перти Иконен, фински амбасадор, и Микиша Михаиловић (аутор текста)

ДОГОВОР НЕГОТИНСКИХ ПЕНЗИОНЕРА И КОЛЕГА ИЗ СУСЕДНЕ БУГАРСКЕ

Прекогранична сарадња

Чланови Удружења пензионера општине Неготин и пензионери из Видина у суседној Бугарској треба да на заједничком састанку постигну договор о прекограничној сарадњи.

– Овај корак је веома важан јер ће нам омогућити приступ фондовима Европске уније, захваљујући партнерству са нашим колегама из Видина. Наравно, да би се сарадња подигла на тај ниво биће потребно да нам подршку пружи и локална самоуправа. Тако ћемо са Бугарима, као носиоцима, остварити партнерски статус у оквиру пројеката који су у интересу пензионерских удружења с обе стране границе – каже за „Глас осигураника“ Властимир Абрашевић, председник неготинског Удружења пензионера.

Захваљујући донацији општине Неготин, која је за те намене обезбедила 80.000 динара, преко Удружења је то-

ком летњих месеци расподељено 200 пакета помоћи социјално угроженим члановима. Неки од неготинских пензионера су, уз коришћење ваучера, први пут уживали у бањском туризму. По цени од само 3.000 динара, заинтересовани су, почев од маја, имали прилику да пет дана проведу у Сокобањи.

Право на бесплатну рехабилитацију у бањама о трошку Фонда ПИО искористило је 50 крајинских пензионера, колико је и износила квота за општину Неготин. Пензионерска организација Неготина броји око 1.300 корисника пензија организованих у 25 месних одбора колико их је до сада формирано у исто толико месних заједница од укупно 39 насељених места.

Група неготинских пензионера предвођена Секцијом жена, имала је недавно запажено учешће на Међународној смотри фолклора у Лесковцу.

Ј. Станојевић

Обележена деценија рада

Београдски дом за негу старих лица „Сениор плус“ на Липовичком путу постоји и успешно ради већ десет година. Деценија пословања обележена је крајем августа пригодном прославом у том дому у присуству запослених, корисника домских услуга и чланова њихових породица.

Ово је, иначе први од три дома „Сениор плус“. Друга два се налазе у Вишњичкој бањи и на Вождовцу, а једини дневни боравак за старе „Наше треће доба“ у Крунској улици. **В. А.**

ЛАПЉЕ СЕЛО

Златне руке Косовке девојке

Удружење пословних жена „Авенија“ из Лапљег Села на Косову организовало је 8. августа, на Свету Петку Трнову, манифестацију „Златне руке Косовке девојке“, која је одржана у оквиру програма „Традиција нас је очувала“. У Лапљем Селу окупиле су се поред домаћина из околине Грачанице и учесници из Скопља, Битоља, Крушевца и Куршумлије, као и чланице удружења жена из Пећинаца и Купинова у Срему. Учесници су приказали традицију свога краја излажући ручне радове и традиционална јела, чла-

нови културно-уметничких друштва су играли и певали, а домаћини су организовали и модну ревију одевних предмета које су израдиле жене из „Авеније“. Гости су на Косову боравили три дана и за њих је организован обилазак Грачанице, Високих Дечана и Пећке патријаршије.

Чланице сремских удружења жена казале су за „Глас осигураника“ да је то био најлепши дочек на који су наишле откако учествују на манифестацијама широм Србије.

Г. В.

Прослава у септембру

Управни одбор Удружења пензионера из Бајине Баште, на седници одржаној 11. августа (на слици), разматрао је активности остварене у првој половини текуће године и предстојеће послове. Председник удружења Недељко Ракић поднео је извештај о раду који је једногласно усвојен. За новог члана Управног одбора именован је Божо Алексић, уместо Милуна Митровића, који због здравствених проблема не може да обавља поверену дужност. Верификован је

избор техничког секретара Удружења. Тај посао обављаће Рада Екмешчић, која је то чинила и до сада волонтерски, а сада ће имати месечну надокнаду од три хиљаде динара. На предлог председника Удружења пензионера, постојећа Комисија за спорт, рекреацију и излете подељена је. Комисију за спорт и рекреацију и даље ће водити Спасоје Илић, а Комисију за излете Божо Алексић.

– Предстоји нам обележавање дана удружења, 12. септембра. На тој манифестацији

очекујемо око 300 пензионера из Бајине Баште и неколико других градова, као и учеснике Мини олимпијаде трећег доба која ће се одржати тог дана у Спортском центру „Браћа Милутиновић“ – каже Недељко Ракић.

Удружење је добило 34.000 динара на име помоћи најугроженијим пензионерима, па ће се та средства утрошити на набавку пакета који ће бити подељени, као и претходне године, по месним заједницама.

М. Андрић

ЛЕНОВАЦ КОД ЗАЈЕЧАРА

Дани Хајдук Вељка Петровића

Удружење пензионера и инвалида рада општине Бољевац средином јула учествовало је на прослави у част Хајдук Вељка Петровића у Леновцу, у општини Зајечар.

У малом живописном селу Леновац, родном месту Хајдук Вељка Петровића, одржани су 45. Дани сећања на великог хероја. Бројни хорови, фолклори и сценски наступи употпунили су ову традиционалну манифестацију Хајдук Вељку у част.

Том приликом хор пензионера из Бољевца имао је три наступа.

Вишња Жикић

ПОЖАРЕВАЦ

Бесплатни лекови

Удружење пензионера Пожаревац обезбедило је ове године из сопствених средстава милион динара за набавку лекова члановима чије су пензије ниже од 13.800 динара. Право на бесплатне лекове имају 632 пензионера. Са потврдом коју добију од удружења, пензионери могу да подигну лекове у одређеним апотекама.

– Наши пензионери који имају право на бесплатне лекове су задовољни и ту праксу ћемо наставити и даље – каже Стева Сабо, секретар удружења.

Удружење брине и о бањском лечењу и опоравку својих чланова. Ове године из Пожареваца у бање о трошку Фонда ПИО иде 117 пензионера. Пожаревачко удружење има око 4.300 чланова за које редовно обезбеђује огрев – угља и дрва – по повољним условима и уз могућност плаћања на шест рата.

– Очекујемо да до почетка зимске сезоне буду испоручене све уписане количине угља, јер је због ремонта на коповима у Костолцу дошло до краћег застоја у испоруци што је недавно отклоњено – каже Сабо.

Г. О.

БАБУШНИЦА

Основано удружење

У Бабушници је недавно одржана оснивачка скупштина и формирано Удружење пензионера Лужница. Седиште удружења је у Бабушници и оно тренутно броји око 300 чланова са тенденцијом даљег раста чланства.

Удружење је формирано у циљу заштите и унапређења личног и друштвеног стандарда, развијања социјално-хуманитарних односа, унапређења културно-забавног, спортско-рекреативног и друштвеног живота и пружања свих врста помоћи пензионерима општине Бабушница. За председника удружења изабран је Драган Петровић, који је том приликом позвао све пензионере са подручја општине Бабушница да им се придруже како би заједнички остваривали основне циљеве и задатке удружења.

Д. П.

САДРЖАЈАН ПРОГРАМ МАНИФЕСТАЦИЈЕ „ТРСТЕНИК НА МОРАВИ“

Дружење и леп провод

Већ традиционална забавно-спортска манифестација „Трстеник на Морави“ почела је бесплатном возњом чамцима на Западној Морави у организацији ДСВ „Западна Морава“. Руководство и чланови овог друштва и Туристичка организација општине Трстеник позвали су грађане на дружење и леп провод како на реци, тако и на обали и у граду, где се одржавао занимљив и садржајан програм. На шеталишту поред базена постављена је изложба фотографија са ове манифестације од 2005. до 2016. године, док је на теренима Спортског центра одржан тениски турнир. На градском базену су на програму биле игре на води, као и ватерполо утакмица.

После ових дешавања у вечерњим сатима манифестацију је свечано отворио председник општине Трстеник Александар Ђирић. Исте вечери додељена је и награда „Најморавац“ новинару и водитељу емисије „Жикина шареница“ Живораду Николићу, одржан је и витешки шоу с ватром, затим ликовна колонија, такмичење пионира у пецању, Шарена улица на Омладинском кеју, ролеријада за децу, а затим „Морава фест“, концерт ди-џејева на спортским те-

Трка чамаца „моравца“

ренима, који је пратио велики број младих из Трстеника и околних градова.

Најбољу рибљу чорбу скувала је екипа „Трстеник на води“, одржана је и атрактивна трка чамаца с мотком сениора и ветерана а онда и пливачки маратон. Програм је, између осталог, садржао и ликовну радионицу „Луткице из неолита“, а одиграна је и деџа представа „Град на зрну пшенице“... У недељу 13. августа одржан је моравски спус од Јерининог града.

Најуспешнијим такмичарима додељене су дипломе а захвалнице су примили сви који су помогли одржавање ове манифестације. Било је то још једно лепо дружење и забава, рекао нам је Владимир Јевтић, директор Туристичке организације Трстеник, која је била и организатор манифестације. Покровитељ је била општина Трстеник, а помоћ у реализацији програма као и до сада пружио је већи број суорганизатора.

Драган Ивановић

БОГАТ ПРОГРАМ ПИРОТСКОГ КУЛТУРНОГ ЛЕТА

Престоница светског фолклора

Овогодишње пиротско културно лето, које је трајало до средине августа, чиниле су бројне и разноврсне манифестације, а 13. Међународни фестивал фолклора у организацији Дома културе, по оцени многих, био је најбољи у последњих неколико година. Четири дана културног лета било је опредељено за наступе фолклорних група, а на завршној вечери Пироћанци су уживали у умећу чланова Фолклорног ансамбла Дома културе, након чега је уследио и величанствени ватромет.

Поред наступа фолклорних група, и на овом културном лету ређале су се представе за децу, радионице певања, бесплатне биоскопске пројекције, одржан је мини сајам књига, затим концерт оркестра трубача Бобана Марковића и бројне друге манифестације. Пироћанци

Фолклорни ансамбл из Чилеа

су имали прилику да у галерији „Чедомир Крстић“ разгледају изложбу „Уметничка збирка САНУ – ликовни уметници академици“, а у дворишту Музеја Понишавља одржан је циклус предавања поводом 140 година од ослобођења Пирота од Турака.

Покровитељ свих ових дешавања била је градска управа Пи-

рота, а највеће интересовање Пироћанаца ипак је било за Међународни фестивал фолклора на Омладинском стадиону. Четири предивне, иако спарне вечери посетиоци су уживали у игри, музици и традиционалној ношњи различитих култура девојака и младића – учесника фестивала. Поред ансамбла

Дома културе града домаћина, пиротској публици су се представили и ансамбли из Чилеа, Перуа, Молдавије, Грчке, Бугарске и Пољске.

Фестивал је и ове године отворио и учесницима пожелео пријатан боравак у граду на Нишави – Владан Васић, председник општине Пирот, који је тим поводом организовао пријем у сали градске управе.

Фестивал је затворио директор Дома културе у Пироту Мишко Ђирић, који је нагласио да је, откако се одржава фестивал у Пироту, град богатији јер су сачувани многи народни обичаји, чула се лепа музика и виделе игре из више од педесет земаља света. Све је то немерљиво богатство, а грађани својим присуством показују колико им је то важно.

Ство Панакијевски

Точило се најбоље вино

Последњег викенда августа у Власотинцу је одржана 32. привредно-туристичка манифестација „Вински бал 2017“. На овогодишњем „Салону вина“, поред винара власотиначког виногорја, учествовали су и винари из других крајева Србије и из мађарских градова Токај и Будимпешта. Одржана је и пратећа манифестација у производњи ајвара „Изађи ми на теглу“, а краљица овог лесковачког деликатеса је Мирјана Ишљаковић из Власотинца. Манифестацију је свечано отворио професор Зоран Тодоровић, председник општине Власотинце, а у музичком делу на-

Власотинце

ступиле су групе „Пилоти“ и „Балканика“, као и локални музички састави и културно-уметничка друштва.

Према оцени жирија 32. традиционалног „Винског бала“, најбољи виноградар је Петар Пешић из Власотинца, а најбољи произвођач врхунског белог вина Милутин Цакић. У

отакању власотиначког аутохтоног вина победио је Братислав Ристић из Козара. Најбоље црвено вино произвео је Зоран Поповић из Грделице, док је најбоље аутохтоно власотиначко „гром“ вино натоčio Милутин Ценић из Власотинца. Најлепша карикатура на изложби у овдашњем Културном центру била је карикатура Миће Миладиновића из Крагујевца. Најлепшу песму о вину написао је познати лесковачки песник и новинар Милорад Цветковић. Ове године поезија се пи-

сала и на призренско-тимочком дијалекту, тачније на лесковачком говору, а победила је Тања Кокотовић из Београда песмом „Оди Ранке, жута тамјанике“... Најлепша међу најлепшим „богињама вина“ била је Катарина Величковић из Власотинца.

Било како било, власотиначко вино је узело значајно место у пртљагу бројних гостију из земље и иностранства, као право подсећање на једну изванредну привредно-туристичку манифестацију.

Т. Стевановић

ИНВАЛИДИ РАДА БАЧКЕ

Ликовна колонија

Општинска организација инвалида рада Кула недавно је организовала девету ликовну колонију инвалида рада Бачке у ресторану „Чарда“ на комплексу „Језеро“ у Кули.

Овој већ традиционалној манифестацији присуствовали су Станко Нимчевић, потпредседник Савеза инвалида рада Србије, Стана Свиларов, председница Савеза инвалида рада Војводине, Карољ Валка, заменик председника општине Кула, Јасна Миљеновић, директорка Филијале РФ ПИО Сомбор,

Обрад Војиновић, председник ООИР Кула, Дубравка Недовић, модератор колоније, као и сликари учесници колоније и представници ООИР.

Присутне су поздравили Обрад Војиновић, Карољ Валка и Јасна Миљеновић, а затим је Станко Нимчевић отворио ликовну колонију.

Седамнаест сликара из осам општинских организација сликало је техником акрила, уља на платну и цртежом, док су теме биле пејзаж, мртва природа и апстракција.

Станко Нимчевић, Обрад Војиновић и Стана Свиларов са сликарима

Након завршетка рада сликари су изложили своје радове, а затим су Стана Свиларов и Об-

рад Војиновић свим учесницима и представницима ООИР доделили захвалнице. **Д. Корач**

ИСКОРАК ИЗ УТАБАНИХ ТУРИСТИЧКИХ ПРАВАЦА

Изазов авантуре и за старије

У богатим земљама, у избору далеких, неистражених дестинација, предњаче пензионери чије амбиције сежу даље од пасивног одмора у познатом амбијенту

„Кућу сам отплатио, децу ишколовао, сад сам усредсређен само на то како да се забавим. Не треба ми ништа, желим да новац трошим на искуства и доживљаје за памћење”, цитира бизнис магазин „Блумберг”, у извештају из Јапана, 67-годишњег Фуђија Уемота.

После деценија штедње и улагања у пензијски фонд, он сада у слободном статусу и са позамашним бонусом какав припада запосленима који цео радни век проведу у једном фирми, може да се окрене лепшој страни живота.

Јапан је земља са више милионера него Кина и Немачка заједно, а просечан пензионерски бонус у прошлој години износио је 210.000 долара, тако да је овај пример специфичан и наравно да никаква поређења не долазе у обзир.

Међутим, истовремено, цитирана прва реченица из текста осликава образац резоновања великог броја старијих грађана богатијег дела света, свдећи се на то да треће доба значи велико растеређење и отвара врата нових могућности. А прва на листи тих новоуказаних животних прилика јесу путовања.

Статистички подаци, као и искуства туроператора, говоре да такозвани сениори (65-годишњаци и старији) као приоритет истичу обилазак далеких, неистражених

Лепша страна живота: Фуђи Уемото

места, путовања са мирисом авантуре, егзотике или носталгије.

Класичан одмор, поистовећен са ланчарењем, није занимљив припадницима беби-бум генерације, који су унели историјски преокрет у моду, музику, укус и стил живота шездесетих и седамдесетих година минулог века, потом освајали кључне позиције у политици и бизнису, а сада као добростојећи и добродржећи пензионери намећу темпо и енергију активног живота некад неспојивих са људима у тим годинама и припадајућом им улогом умировљеника.

„Путовање ме чини млађим или бар да се тако осећам”, често се чује објашњење ових седокосих момака и њихових вршњакиња витког стаса, спортски одевених и чини се сваког момента спремних за покрет.

Они са друге стране, туристички посленици, виде у њима идеалне клијенте – за разлику од младих, имају и времена и нов-

ца, а не само жеље да се отисну у непознато, и то што изазовније тим боље. Па тако, у складу са тражњом, многе се понуде за спуштање брзацима, планинарење, роњење, пешачење по тешким теренима, камповање у дивљини, па све до екстремних искушења, попут банџи џампинга на Новом Зеланду.

Ипак, није све у авантури и забави. Све су популарнији програми који обједињују путовања и користан рад, волонтерско ангажовање у сиромашним срединама,

од помагања при градњи смештаја за бескућнике до заштите угрожених врста.

Такође, велико је интересовање и за образовне туре, где у инспиративном амбијенту полазници могу да се упуте у различита знања и вештине везане за локалне обичаје или се препусте универзалним темама из књижевности и лепих уметности или пак изабере нешто треће, фотографију, часове плеса или много тога још. Изобиље можда најбоље илуструје податак са сајта америчке организације „Роудсколар” (једне од многих у бизнису) која се дичи бројем од 6.500 едукативних тура у 150 земаља.

Све то, разуме се, кошта, а ови старији путници новог доба имају да плате и, штавише, није им жао да потроше. Сасвим супротно од својих исписника из некадашњих генерација, који су штедели и кад нису морали, чувајући паре за црне дане, беби-бум пензионери воле добар живот, траже комфор и инсистирају на високим стандардима кад су у питању хотелске и друге услуге.

Поврх свега, имају довољно не само за себе, већ и за потомке, тако да себи могу да приуште највећу радост, да окупе породицу и летују заједно са децом и унуцима. Вишегенерацијска путовања такође су нешто што се назива трендом у порасту. И нешто што представља вредност, за сваког на посебан начин, али заједничку емотивну драгоценост.

Д. Драгић

Туристи и путници

У сврху допунског разјашњења, једна термилошка напомена, а тиче се туриста и путника. Сада су то два врло различита појма. На разлици инсистирају ови други, не желећи да их помешају са првима чије су одлике масовност и униформност, а у месту у која стижу у пакет аранжманима доживљавају их као најезду и не желе их (у Барселони су овог лета организовали чак и антитуристичке демонстрације) мада лепо од њих живе. То би, дакле, били туристи.

Они који себе сматрају путницима, уопштено говорећи, одлучују се за мање доступна одредишта, клоне се уходаних рута, имају амбиције да истински упознају места и људе, прилагодљивији су, мање штрче.

Роботи утешители

После успешних експеримената у Јапану, интелигентне машине као помоћ у нези старих све већу примену имају и у Кини

У Јапану су то симпатичне играчке које нису намењене деци, него онима у позном добу живота. Играчке роботи са којима се комуницира, па тако помажу у дугим сатима усамљености.

Јапан је једна од развијених земаља у којој је проблем демографског старења нације најизраженији. Из својих старозакона – на наплату стиже рачун политике „само једно дете“ (био је то начин да се успори прираштај становништва у време када није било могуће нахранити сва гладна уста) – слично се дешава и у Кини, данас најмногољуднијој земљи света (1,39 милијарди душа), у којој ће на крају ове деценије више од 65 година имати сваки пети становник.

До 2030, то ће већ бити сваки трећи, са још неповољнијим пројекцијама за средину овог века. Није зато чудо што број пензионерских (старачких) домова тамо убрзано расте, јер све мање Кинеза је у стању да поштује традиционалну обавезу бриге о старим родитељима.

Проблем је, међутим, што само 20 одсто од тих домова од онога што наплаћује станарима може да покрије своје трошкове. Нега старих захтева доста особља, па није изненађење што се и у Кини све више примењује јапански модел: да особљу у помоћ прискачу интелигентне машине, роботи. Који су такође „Кинези“.

Кина је, наиме, већ највећи светски произвођач индустријских робота и истовремено највећи појединачни увозник робота који су произведени другде. За оне индустријске годишње се у овом моменту троши око три милијарде долара. У домовима за старе примену налазе пак они који се категоризују као „услужни“ или „породични“ роботи у чији развој и производњу ће до 2020. бити инвестирано нешто више од четири милијарде долара.

Разуме се, поред механичких и електронских склопова од којих су састављени, кључни елемент „услужних робота“ којима је намењена улога дружбеника, па и неке врсте утешителя старих, јесте „вештачка интелигенција“, софтвер који им омогућава интеракцију са људима. У том погледу постоји један велики проблем: за разлику од великих база података о понашању, склоностима и култури младог света који је нон-стоп онлајн, тако нешто кад је реч о сениорима је веома оскудно (из разумљивих разлога, старији мање користе

савремену информатичку технологију која омогућава стварање поменутих база).

Због тога произвођачи траже, и неретко добијају, субвенције како централне, тако и локалних власти и владиних агенција. А у исто време, роботизација у старачким домовима покреће неке нове дилеме, између осталог и ону шта значи бити „хуман“ – и недоумице о границама које раздвајају човека и машину.

Те границе су засад јасно видљиве, мада се смањују, иако у овом моменту антропоморфни (човеколики) робот није непосредан циљ (осим у бизарној области робота као сексуалних помагала). Истраживачи кинеског института за науку и технологију су додуше на Светској роботској конференцији, одржаној прошлог априла у Пекингу, показали хуманоидног робота по имену „Циа Циа“ у облику младе жене, који је више демонстрација шта би могло да се постигне у догледној будућности, него што има практичку примену.

Кинески произвођачи су у овом моменту у много већој мери посвећени машинама које комуницирају и реагују на упите и команде корисника. Дobar пример за то је робот назван „Рокид“ из истоимене кинеске корпорације. Рокид је стационарни робот, без покретних делова (па можда због тога и није робот у класичном смислу те речи), премда има „интелигенцију“ правог робота. У стању је да уз помоћ чак осам скривених микрофона препознаје глас који долази са свих страна, да уз помоћ својих камера препознаје лица и одговара на питања, тако да је у том погледу сличан „личним помоћницима“ као што су „Сири“ или „Кортана“ који су у програмима „епл“ или „андроид“ мобилних телефона.

Како „робо-нега“ у овом моменту изгледа, показује један социјални центар у провинцији Жеђијанг, где пет робота 1.300 сениора подсећају када треба да узму своје лекове. С обзиром на то да је просечно животно доба корисника овог центра 84 године, ту је примењено правило да људи у годинама могу да буду заборавни, али да роботи све памте.

Поменутих пет робота изгледају као да су инспирисани роботима из популарне серије филмова „Звездани ратови“: високи су 80 центиметара, тешки по 15 килограма, а њихова округла „тела“ постављена су на точкићима који се не виде. И, наравно, на главама имају по две антене.

Произвођач, компанија Вусијан, како је известила агенција Синхуа, планира да им угради и додатне функције, као што су елементарни разговори са људима.

То значи да ће се многи сениори, поготово они најстарији, рођени пре Другог светског рата, неки у селима у којима није било ниједне електричне сијалице – у завршници свог живота дружити са роботима.

То је, како ствари стоје, будућност која чека и добар део остатка света, где се зачиње и својеврсни покрет отпора: у Француској је, на пример, једна верска организација прошле године покренула кампању против робота за дружење, снимивши дирљив филм о животу једне старице и њеног роботског дружбеника.

У том погледу свакако је занимљив приступ једног старачког дома у Кини, који награђује оне који посећују своје старе рођаке тако што им даје ваучере којима могу да се плаћају боравак у дому.

М. Бекин

НЕГОТИН: ПОСЛОВНИ ФОРУМ „БИЗНИС ЗА БУДУЋНОСТ – Б2Б“

Повезивање дијаспоре и региона

У организацији општине Неготин и Регионалне агенције за развој источне Србије – РАРИС, у Неготину је недавно одржан Пословни форум „Бизнис за будућност – Б2Б“ на коме су представљене могућности за улагање капитала наших људи на раду у иностранству у приватне послове у крају из кога потичу. Форуму је присуствовало око педесет учесника.

С обзиром на то да се и околности за улагања мењају из године у годину, овакви скупови знатно доприносе информисаности наших завичајаца, што је значајан предуслов за покретање приватног бизниса. Стога је и Пословни форум „Бизнис за будућност – Б2Б“ у потпуности био посвећен представљању пројеката и програма који могу да допринесу пословном повезивању дијаспоре и региона источне Србије.

– Повезивање са нашом дијаспором представља значајан потенцијал за развој привреде

Са скупа у Неготину

у општини Неготин и због тога верујем да ће се нашим људима који су већ уложили средства и покренули сопствени посао придружити и други земљаци из расејања. Локална самоуправа улаже напоре да на оваквим и сличним скуповима објаснимо најважније могућности и олакшице везане за улагања – рекао је, отварајући Пословни форум „Бизнис за будућност –

Б2Б“ у Неготину, председник општине, Владимир Величковић.

На неготинском Пословном форуму представљени су програми Националне службе за запошљавање који могу бити од користи свима који желе да почну сопствени посао, активности Привредне коморе Србије и Регионалне коморе, са седиштем у Зајечару. Представљене су и кредитне линије

Фонда за развој Републике Србије и пројекти Развојне агенције Србије – РАС, која пружа подршку бизнису, ове године са више новца у кампањи „Креирај живот“.

– Општина Неготин и РАРИС већ годинама сарађују по питању анимирања дијаспоре како би заинтересовали људе да инвестирају овде. Овај скуп је био намењен онима који су то већ урадили, реч је о успешним људима у послу којим се баве, имају везе и у земљама у којима су зарадили капитал и овде у Србији где су покренули сопствени посао. Они су примери које треба следити. Да бисмо помогли онима које желе да закораче у приватни бизнис представили смо програме и активности свих релевантних институција које финансијски и стручно подржавају предузетништво – рекао је на завршници Форума Бобан Костандиновић, представник РАРИС-а.

Јованка Станојевић

ЈОШ ЈЕДНО У НИЗУ ВРЊАЧКИХ КУЛТУРНИХ ДЕШАВАЊА

Осми Батини дани

У низу културних дешавања уприличених овог лета у Врњачкој Бањи, од 10. до 12. августа организовани су осми „Дани Данила Бате Стојковића“. Свечано отварање „Батиних дана“ одржано је у амфитеатру који носи назив славног глумца, а манифестацију је отворила глумица Светлана Бојковић.

Као и претходних година, на манифестацији су организовани различити културни догађаји. У парку

код чувене посластичарнице „Швајцарија“ своје успомене на глумачке великане поделили су Мира Бањац, Светлана Бојковић, Милан Цаци Михаиловић и други. Публика је имала прилике да ужива и у бројним позоришним представама.

– Бата се последњи пут поклониле публици управо у Врњачкој Бањи, на промоцији моје књиге „Кариран столњак“ која говори о његовим дружењима с врњачким кафанам и људима које је у њима сретао. Овом манифестацијом желели смо да му се одужимо, да га се сећамо и представимо какав је био изван платна и сцене – каже Никола Џамић, представник Удружења грађана „Данило Бата Стојковић“.

Према речима Ивана Трифуновића, директора Туристичке организације у Врњачкој Бањи, задовољни су посетом гостију.

Д. Ивановић

ФЕСТИВАЛ ЉУБАВИ У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

Светски догађај

Овогодишњи Lovefest, одржан почетком августа у лепотици континенталног туризма Врњачкој Бањи, у тродневном термину окупио је више од 100.000 људи из целог света. Фестивал су посетили млади из више од 36 земаља, док се на пет постављених бина ове године нашло више од 200 извођача. Нова бина „99“ изазвала је највеће изненађење јер је пружила потпуно ново фестивалско искуство, а уређење њене локације и сценографија засенили су сва претходна издања фестивала.

Познате светске звезде одушевљене су Врњачком Бањом, малим местом са великим бројем значајних догађања током целе године. Фестивал је оправдао очекивања, обиловао је изненађењима и музиком за памћење, мишљење је и учесника и бројних посетилаца овогодишњег фестивала љубави у Врњачкој Бањи.

Д. И.

Мирис и укус сврљишких специјалитета

Почетком августа у Сврљигу је одржана дванаеста Белмужијада, туристичко-привредна манифестација посвећена белмужу, здравој храни, народном стваралаштву, култури и традицији. Тих дана се, према процени организатора, у варошицу поред Ниша слило око сто хиљада гостију из земље и иностранства.

Манифестацију је отворио Милија Милетић, народни посланик и покретач Белмужијаде, а на сабору је говорила и Јелена Трифуновић, председница општине Сврљиг, која је посебно истакла значај неговања традиције и развоја туризма у том крају.

Марко Ђурић, директор Канцеларије за Косово и Метохију, изасланик председника Србије на 12. Белмужијади, после обиласка такмичарских казана са белмужем, рекао је да ће ово традиционално планинско јело у будућности стићи на трпезе Европе, и да је Белмужијада диван фестивал неговања народне традиције и културе.

Белмуж – старо пастирско јело од младог сира и воденичног брашна, у сврљишком крају се прави од давнина, а традиционални рецепт генерације чувају и дан-данас. Горан Живић, вишеструки победник, мајстор у справљању белмужа, каже да нема разлике у начину припреме од старина до данашњих дана.

– Срећан сам што и млади људи уче да праве белмуж, то су наши наследници – каже Живић.

Ове године у справљању белмужа надметало се 45 екипа из Србије, Бугарске и Грчке, те је такмичење имало и међународни карактер. Према оцени стручног жирија, најбољи белмуж направили су такмичари МЗ Драјинац, друго место освојили су „Кумови“, а треће екипа Лукавица – Шљивовик два.

Осим у прављењу белмужа, учесници су се надметали и у мешењу колача и пита – најбољу питу направила је Душица Стевановић из Сврљига, најукусније колаче Душица Крстић из села Ореовац, а слана пецива Јасмина Маринковић, такође из Сврљига. Најбоље постављени штанд имала је Сврљижанка Јована Видановић.

За то време, на бини у Спортском центру „Пастириште“ смењивали су се певачи, свирачи и играчи из Србије, Бугарске, Македоније и Грчке, а на 11. Сабору гајдаша балканских земаља, одржаном у оквиру Белмужијаде, највреднију награду – сврљишке гајде, освојио је Владан Радисављевић из Алексинца. Награду за подстицај и даље усавршавање равноправно су поделили Јован Јовановић, Александар Јовановић и Филип Савић, млади гајдаши из Сврљига. Никола Станисављевић из Трговишта и

Најлепше чобанице и чобани

Јани Бура из Грчке поделили су награду за најбоље одсвирано коло, а Александар Ђорђевић из Грделице и Никола Стојев из Македоније признање за очување традиционалног мелоса. Награда публике припала је гајдашу Душану Антићу из Пирота. И овај сабор, као и претходни, имао је за циљ да отргне од заборава тај стари музички инструмент који, показало се, има своју будућност.

Свеукупни победник у пастирским играма на Белмужијади била је МЗ Плужина. Најлепша пастирица ове године била је Наталија Божиновић из Сврљига, одакле долази и најлепши пастир – Максим Ђорђевић. Око две хиљаде учесника такмичило се укупно у свим дисциплинама и за публику и за победу. Организатори су победницима уручили

пехаре, медаље, дипломе и награде и захвалили свима који су помогли да манифестација протекне у најбољем реду.

У оквиру Белмужијаде одржан је и други Салон намештаја и текстила југоисточне Србије, на коме су своје производе представили излагачи из Сврљига и околине.

Посетиоце манифестације забављали су Драгана Мирковић, Гоца Тржан, Драгослав Михајловић Канаринац, Јасна Кочијашевић, бенд Долче вита, а наступиле су и фолклорне групе из Србије, Бугарске и Грчке. Овогодишњу Белмужијаду са пратећим манифестацијама организовао је Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг, под покровитељством општине и многобројних спонзора.

Слађана Ђорђевић

Победници „Гвоздачких дана“

Бајина Башта: изабрани најбољи косци

Марко Марковић из села Гвосца код Бајине Баште победник је у такмичењу косаца одржаном последњег јулског викенда на Гвоздачким стенама у оквиру дводневне манифестације „Гвоздачки дани“. Друго место заузео је Радомир Алексић из Овчиње, а треће Гвошчанин Милоје Николић. Организатор манифестације Месна заједница Гвоздац уприличила је и такмичења у бацању камена с рамена, скоку удаљ из места, надвлачењу клипка и конопца. Прва места освојили су

Милош Перишић, Драган Танасијевић, Будимир Станић и екипа села Стрмова. Најуспешнији су награђени пехарима и дипломама, а најбољи косци и косама.

– Манифестацију је посетило више од две хиљаде грађана са тремеће општина Бајина Башта, Ваљево, Љубовија. Потрудићемо се да наредни „Гвоздачки дани“ буду још масовнији и садржајнији – каже председник Организационог одбора Радосав Томић.

М. Андрић

КИКИНДА

Дела са „Тера“ на увиду

У Кикинди је завршен 36. интернационални симпозијум у теракоти „Тера“. Шесторо уметника, као и 260 њихових претходника из 36 земаља са пет континената, вајало је три недеље скулптуре великог формата. Овогодишњи уметници су по један из Русије, Италије и Перуа и тројица из Србије. Они су поклонили своја нова остварења граду која ће са осталим раније насталим на овој манифестацији бити изложени у музеју „Тера“ чије отварање се очекује ове јесени. До тада сва дела красе простор испред атељеа „Тера“.

Међу многобројним посетиоцима који имају привилегију да разгледају радове светских аутора су и гости који посећују Удружење пензионера кикиндске општине. Они, поред обиласка знаменитости Кикинде и њене околине, неизоставно походе и „Терине“ радионице, експонате који су поникли и њен несвакидашњи амбијент (на слици). **С. С.**

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Од Космаја до Лисина

Поред редовних активности на набавци огрева, основних животних намирница, обиласку старих и болесних чланова, руководство Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке организовало је и излете.

– За наше чланове организовали смо једнодневни излет до Београда, ишли смо на Космај, потом у Врњачку Бању и Јагодину и у свим тим градовима видели њихове знаменитости. Лепо је нашим члановима било и на једнодневном излету до Лисина и Ресавске пећине – напомиње Радмила Пантић, председница комисије за једнодневне излете и екскурзије у паланачкој организацији пензионера.

У наредном периоду за паланачке пензионере биће организовани излети до Суботице и Палићког језера, Бање Ковиљаче и родног места Вука Караџића – Тршића. Планира се путовање у Тополу, када се буде одржавала традиционална берба грожђа и чувени вашар. **Сл. К.**

Паланачки пензионери у манастиру Раковица

КОСЈЕРИЋ

У августу освојено пет пехара

Удружење пензионера општине Косјерић веома је активно на свим пољима. Њихов је мото да и старост може бити лепа, активна и креативна и свесрдно раде на томе да то спроведу у дело. О томе најбоље сведочи чињеница да су у периоду од 12. до 17. августа на разним такмичењима у спорту и певању за само четири дана освојили пет пехара: на Олимпијади коју је организовало Удружење пензионера у Пожеги освојили су три сребрна и једно бронзано одличје у спортским такмичењима (пикадо, риболов, шах). На Фестивалу изворне српске песме Прилике 2017. код Ивањице косјерићка женска певачка група „Треће доба“ освојила је прво место међу 67 учесника. Председник Удружења Милинко Милосављевић умногоме је заслужан за то јер својим ангажовањем омогућава не само да пензионери, чланови Удружења имају могућност да се припремају, него и да одлазе на такмичења са којих се враћају окићени медаљама, сматрају пензионери учлањени у ово удружење. **М. М.**

РУМА

Стари и млади на слављу

Становницима Геронтолошког центра „Срем“ у Руми рођеним у августу рођендане су честитали и корисници румског Дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоју, који су на слављу извели пригодан програм. Наступио је и хор ГЦ „Срем“, а нису изостали ни поклони и торте. Међу 24 слављеника најстарије су биле Славица Алимпијевић (91), Гроздана Илић (91) и Надежда Попов (90). **Г. В.**

ОБРЕНОВАЦ

Распеване године

У оквиру Обреновачког културног лета, у атријуму Библиотеке „Влада Аксентијевић“ одржан је вечерњи концерт хора „Распеване године“ Клуба пензионера Обреновац, Геронтолошког центра Београд. Публици су се представили сплетом народних песама у извођењу хора и у соло изведби Бисеније Давидовић и Миље Николић, која је отпевала неколико руских песама. Миленка Љубичић је одрецитовала неколико својих песама из необјављене збирке.

Хор „Распеване године“ постоји 28 година, од када и Клуб пензионера Обреновац. Последње четири године су интензивирали активности и захваљујући вођи хора Шпири Беадешу проширили су репертоар, обновили чланство и имали бројна успешна гостовања у Београду и широм Србије. **М. А.**

СВРЉИГ

Пензионери уживали у белмужу

Осамдесет пензионера из Ниша, Врања, Беле Паланке, Књажевца, Гаџиног Хана и Мерошине били су гости Удружења пензионера Сврљиг током 12. Белмужијаде. У Клубу удружења организован је пријем на коме су гости послужени белмужом, а затим су обишли штандове на манифестацији и базене Пастириште.

Пензионере је примила и председница општине, Јелена Трифуновић, која их је поздравила и позвала да посете Сврљиг и наредне године.

Представници шест општинских пензионерских удружења разговарали су са домаћинима о свом социјалном положају и сарадњи са локалним самоуправама, а договорили су и нове сусрете. Велико дружење пензионера планирано је за 21. септембар у Нишу.

Удружење пензионера Сврљиг је на овогодишњој Белмужијади имало свој штанд и такмичарске екипе у справљању белмужа и пастирским играма. **С. Ђ.**

ВРАЊЕ

Славље за памћење

Врањски пензионери су уз много званица, уз песму и игру прославили своју славу Преображење Господње. Званце, укупно 360 њих, из Охрида, Скопља, Куманова, Битоља, Пожаревца, Прокупља, Ниша, Сврљига, Лесковца, Беле Паланке, Мерошине, Алексинца, Гаџиног Хана и свих места Пчињског округа биле су одушевљене гостопримством. Прослави су присуствовали и представници града Врања, полиције, војске, СУБНОР-а... **Р. С.**

ЈАГОДИНА

Град частио најстарије житеље

Захваљујући локалној самоуправи, која је даровала аутобуски превоз, пензионери Јагодина у вреле јулске дане путовали су на прелепе Кучајске планине и друге дестинације по избору. Крајем јула педесетак пензионера Месног одбора Центар Јагодина посетило је излетиште Сисевац и манастир Раваницу.

Пут Сисевца у августу су путовали и пензионери јагодинских села Мајур, Главинци, Коларе, као и пензионери Старог и Новог Ланишта, Рибника и Буковча. Акција туристичких и надасве забавних путовања и дружења пензионера трајаће читаве године.

Удружење пензионера има више од три хиљаде чланова и захваљујући оваквој бризи за старе сваким даном је све масовније. Негује се дружење, као и братске посете. Недавно су овде у тродневној посети били пензионери из Републике Српске, из Лакташа, а Месни одбор села Ракитова боравио је у Грделици у узвратној посети, негујући добар дух пријатељства и сарадње. У јесењим данима планирана су дружења на данима бербе грожђа у градовима Србије. **А. Ђ.**

ОДРЖАНА ДРИНСКА РЕГАТА ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Показали да је све могуће

На Дрини код Љубовије крајем јула одржана је регата за особе са инвалидитетом под називом „Дрина нас спаја“. Учествовало је 150 особа из Србије и држава из окружења, као и из Шведске, Грчке и Русије. Регаташима су се придружили и наши најуспешнији спортисти паралимпийци Жељко Димитријевић, првак у бацању чуњева, и Драженко Митровић, наш најуспешнији атлетичар са инвалидитетом.

Организатори регате били су Спортско-рекреативно удружење особа са инвалидитетом „Све је могуће“ из Београда у сарадњи са општинском Туристичком организацијом Љубовија, Туристичком организацијом из Братунца у Републици Српској, рафтинг клубом „Дринска регата“, Српским спасилачким тимом, Руским хуманитарним центром из Ниша и Националним тимом Црвеног крста Србије за деловање у несрећама. Ову лепу манифестацију на којој су се инвалиди дружили, упознали и стекли нова пријатељства подржали си Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као и локална самоуправа оп-

штина Љубовија и Братунац и многи појединци.

Пловна стаза низ Дрину, којом су регаташи пловили у 20 чамаца по веома топлим дану, била је дуга 15 километара. Протезала се од етносела Врхпоље до Рајске плаже на левој обали Дрине у Републици Српској. Пловидба је трајала око два сата, а учеснике регате на одредишту је дочекао и поздравео аплаузом велики број грађана из Братунца, Љубовије и околине.

– Циљ ове манифестације на води јесте афирмација равноправности и толеранције међу људима, те подстицај туризма и за особе са инвалидитетом. Било нам је драго што нас је на регату посетила помоћница министра за рад Биљана Барошевић, која се једно време са нама дружила и дала нам ветар у леђа. Неизмерно смо захвални и мештанима Љубовије, села Врхпоље и етноселу Врхпоље на Дрини који су нас дочекали више него домаћински, и то се

не заборавља – каже Милада Лазић, председница удружења „Све је могуће“.

– Трудили смо се да учесницима међународне регате за особе са инвалидитетом будемо што бољи домаћини, а њихов осмех је потврда да смо у томе успели. Ови дивни људи могу нас научити да и у најтежим моментима не смемо пасти у малодушност и изгубити ведар дух – каже Слађана Грујичић, директорка општинске ТО Љубовија.

Миладин Малишић

„ДАНИ КРУШКЕ“ У ВУЧЈУ

Воћарство као могућност самозапошљавања

У лесковачкој варошици Вучје, на обронцима Кукавице, крајем августа одржани су трећи „Дани крушке“. Ову манифестацију организује удружење грађана „Крушка“ из Вучја на челу са Љубишом Миленковићем, председником удружења, а у сарадњи са Градском управом за привреду и пољопривреду и Туристичком организацијом града Лесковца.

Међу двадесетак излагача најлепше упаковане гајбице са крушком имао је по оцени жирија Маријан Апостоловић из Вучја, док је за најбољег произвођача крушке проглашен Јовица Аранђеловић, из истог места.

– Крушка се на овом подручју гаји на око 530 хектара, од тога је више од половине засада у поречјанском крају, којим доминира варошица Вучје. Ова манифестација је добра

прилика да се прикажу нове сорте крушке, али и да се примене међусобна искуства у гајењу, фитозаштити и пласману крушке. То је и одлична могућност самозапошљавања младих у овоме крају, јер се крушка увек пласира на домаћем и ино-тржишту – рекао је између осталог Горан Цветановић, градоначелник Лесковца, приликом свечаног отварања манифестације.

Стручне савете узгајивачима крушке, у виду саветовања, пружила је Саветодавна стручна служба лесковачког Завода за пољопривреду.

До пре неку годину, због великих засада крушке али и другог воћа у оквиру имања тадашњег ПИК „Поречје“ из Вучја, ову варошицу су воћари из бивше СФРЈ називали и „Српском Калифорнијом“.

Т. С.

Раскид радног односа зависи од послодавца

? С. П., Сомбор: Имам 58 година и 11 месеци живота и укупно 36 година и шест месеци радног стажа, од тога 18 година и шест месеци у БиХ. Да ли послодавац може да ме пошаље у пензију без мог пристанка ако не могу да остварим део пензије из Босне, без навршених година живота?

Одговор: Према подацима које сте навели, Ви не испуњавате услове за старосну пензију по домаћим прописима као ни за старосну пензију у Федерацији БиХ. Послодавац не може да Вас пошаље у пензију јер је то лична ствар осигураника

и не може по том основу да раскине радни однос. По Закону о ПИО, осигураник може да буде у осигурању до навршене 65. године живота, а када и по ком основу ће радни однос бити раскинут, зависи од послодавца.

Комисија утврђује степен инвалидности

? Д. Р., Мајданпек: Који осигураници остварују право на новчану накнаду за телесно оштећење, како се то право остварује, колика је новчана накнада и на који начин се исплаћује?

Одговор: Право на новчану накнаду за телесно оштећење имају осигураници код којих је због повреде на раду или професионалног обољења дошло до губитка или оштећења појединих органа или делова тела.

Висина новчане накнаде за телесно оштећење одређује се у зависности од утврђеног процента телесног оштећења од 30 до 100 одсто (о чему одлучује надлежна инвалидска

комисија), од основа утврђеног прописима који су се примењивали до 9. априла 2003. године и усклађује се на исти начин као и пензије.

Основ за њено одређивање тренутно износи 6.810,92 динара. Захтев за исплату накнаде, с детаљима о потребној документацији, може се наћи на сајту Фонда (www.pio.rs) или у било којој филијали или испостави Фонда.

Стаж из Словеније

? М. Р. Београд: Од 1979. до 1987. године радио сам у Словенији. У том периоду за четири године рада имао сам увећање стажа 12+4 и за то поседујем потврду. Од 1987. године до данас радим без прекида и такође имам увећани радни стаж. Ускоро пуним 40 година радног стажа, ако ми се споји и стаж из Словеније. Занима ме како могу да проверим, пре него што прекинем радни однос, да ли ми је уплаћен допринос за ПИО за рад и бенефиције у Словенији. Да ли могу да спојим радни и бенефицирани стаж из Словеније и Србије да бих заједно остварио пензију из Словеније и Србије?

ОДГОВОР: Пре него што се одлучите за остваривање права на старосну пензију по основу стажа осигурања од 40 година, обавезно поднесите преко надлежне филијале ПИО захтев за потврђивање стажа у Словенији. Кад добијете податке о стажу из Словеније, пажљиво прерачунајте стаж осигурања и проверите да ли Вам је сав стаж у Србији унет у базу података

матичне евиденције. Нарочито обратите пажњу на стаж са увећаним трајањем. Тек када будете потпуно сигурни да имате довољно признатог стажа и да испуњавате услове за пензију, поднесите захтев за остваривање права на старосну пензију. Иначе, нема сумње да се стаж из Словеније и Србије сабирају при остваривању права из пензијског и инвалидског осигурања.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Војна инвалидска пензија

? Д. Ж., Ужице: Рођен сам 1974. године. Радио сам у војсци као војник по уговору. Имао сам несрећу 2008. године, на службеном задатку. Остварио сам војну инвалидску пензију. Међутим, својство мирнодопског војног инвалида од 2014. године не могу да остварим иако ми је процењено својство 60 одсто војног инвалида. Да ли имам право на инвалиднину или ренту, тј. на пуну инвалидску пензију?

Одговор: Услови за остваривање права на инвалидску пензију војних и цивилних осигураника нису исти. Законом о ПИО је прописано да професионална војна лица стичу право на инвалидску пензију када

лекарска комисија утврди потпуни губитак способности за професионалну војну службу. Остали осигураници право на инвалидску пензију могу остварити када се утврди потпуни губитак радне способности.

Мања пензија по коначном решењу

? Д. Б., Чачак: У пензију сам отишао 30. децембра 2016. године и након тога добио привремено решење. После неколико месеци добио сам и коначно решење где је урачуната и 2016. година са свим уплатама. Запрепастио сам се кад сам видео да сам добио мању пензију. Ишао сам у филијалу да ми објасне како то да сам радио целу годину (уплаћени доприноси), а добио мању пензију. Одговорили су ми да се у 10 одсто случајева то догађа. Где могу да се жалим и коме да се обратим за нови обрачун?

Одговор: На висину пензије утиче како остварена зарада тако и дужина пензијског стажа, с тим да повећање дужине стажа, а мања зарада у тим годинама у односу на просечну годишњу зараду у Републици Србији може довести до умањења пензије осигураника. Да би износ пензије био повољнији са повећањем дужине пензијског стажа, потребно је да је у том периоду

осигураник остварио већу или приближно исту зараду у односу на остале године стажа.

Редован правни лек уколико нисте задовољни решењем јесте жалба и тада одлучује другостепени орган Фонда, под условом да није протекао рок за изјављивање жалбе. Против другостепеног решења Фонда може се покренути управни спор пред надлежним судом.

Историјски архив – последња нада

? А. Л., Сутјеска: Радио сам у сеоској задрузи док није формирана, а потом самостално на свом газдинству. Тада су ми у Фонду ПИО уписали стаж, али када сам хтео да остварим пензију, нису ме нашли у евиденцији. Књижицу сам изгубио и сада не знам како да докажем да сам у то време радио, а без тог периода ми недостаје стаж за пензионисање.

Одговор: Матична евиденција осигураника устројена је од 1970. године, тако да Фонд ПИО располаже подацима о утврђеном стажу и заради осигураника почев од те године. Радни стаж остварен раније доказује се најчешће по основу уписа

у радној књижици. Пошто сте изгубили књижицу, евентуално још можете да се обратите Историјском архиву са захтевом за проналажење кадровске, односно финансијске документације послодавца уколико је предата на чување тој установи.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ЈЕДНА ПТИЦА	РАСПОРЕД	ШТАП ЗА УПИС ДУГОВАЊА	ОБЛАСТ У ГРЧКОЈ	СИМБОЛ ТЕХНИЦИЈУМА	ГРАД У СРБИЈИ	ОЗНАКА ЗА ОБИМ	СИМБОЛ АНТИМОНА	ТРЧАЊЕ	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ	ОБЛИК ПЛОДА ЖИТАРИЦЕ	СУМА, ЗБИР
ВИЧНОСТ, ОКРЕТНОСТ										МАТЕМАТ. НЕПОЗНАНИЦА ЗАЛИВ			
ВРСТА ПТИЦА							ХИТАР АВЕНИЈА (СКР.)				13. И 3. СЛОВО ВРСТА КРУШКЕ		
ИМЕ ПЕВАЧА ВИЛИЈАМСА					ШАБАЦ НАУКА О РАВОТЕЖИ ГАСОВА			ПЛОД КАКАОВЦА НАСЛЕЂЕ					
НАРОДНА СКУПШТИНА СТ. ГРЧКЕ						ДОМАЋЕ ГОВЕДО УГОСТИТ. ОБЈЕКАТ			ЖЕНИН ОТАЦ БИЉКА ПУЗАВИЦА				
ВРЛЕТ, ГОЛЕТ				СИМБОЛ ЕРБИЈУМА ЕКСПЛО- ЗИВНОСТ			ТРОМ, ИНЕРТАН ИНСЕКТ У СЛАНИНИ					ОЗНАКА ЗА АЛТ ПРЕДЛОГ: ПРЕМА	
АД-АКТА (СКР.)			ПРЕКИД, ОБУСТАВА СИМБОЛ ИЛИНИЈУМА										ЖЕНСКО ИМЕ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МУШКО ИМЕ БУДАК, ТРНОКОП									МАРЉИВОСТ СИМБОЛ ЦЕЗИЈУМА			
ОЗНАКА ЗА КАРАТ		ВРСТА ПТИЦЕ РАЧУН (СКР.)										ИМАГИНАРНА ОЗНАКА СТРАНА СВЕТА	
ИСТА СЛОВА			ВРСТА СПОРТА ПРВАК, ШАМПИОН										
ФРАНЦ. ГИЛМСКА ГЛУМИЦА										КЛУБ СТУДЕНАТА ТЕХНИКЕ БОЈА ЗА КОСУ			
ОЗНАКА ЗА МЕГА		ЂАВО, ВРАГ ФИЛОЛОГ, ЈЕРНЕЈ								КАТАРИНА ОДМИЛА КОЊ У ПЕСМИ			
ПЛИВАЧКИ КЛУБ (СКР.)			СТ. МУЗИЧ. ИНСТРУМ ПОЈАВА НА ВОДИ				НЕМАЧКИ ПРЕДЛОГ ОЗНАКА АУСТРИЈЕ				ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА ОЗНАКА РЕОМИРА		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОТЕКЛИНА РИБАРСКА МРЕЖА					ЖЕНА РАТАР ЗВРК							
ВОЈНИЧКИ ПОЈАС							МЕСТО У ДАЛМАЦИЈИ						
ШКОТСКА СУКЊИЦА					ИЗВРШНИ ОДБОР НИЈЕ ТВРД								
ОТАЦ (СЛОВ.)				МЕТРОГОЛДВИН МАЈЕР ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА									
ДИРКА НА КЛАВИРУ (МН.)													
ДЕО ХЕКТАРА			ВРСТА ЦРНОГ ГРОЖЂА										

АНАГРАМ

“НОРМА” –
ЕТО ТИ,
ПРЕЛЕПО...

...изведено у познатој
оперској кући у Њујорку.

РЕШЕЊА-СКАНДИНАВКА: спретност, икс, врапци, брз, лав, фоби, ша, какао, агора, во, таст, крм, ер, спор, а, аа, престањак, Мисрелав, мар, к, ластавица, и, рр, стони тенис, Ана Карина, кст, м, сатана, ката, пк, вина, ан, он, оток, патарка, опасач, килт, но, ата, мтм, тастери, ар, окаш, АНАГРАМ: Метрополитен опера

Да ли сте знали ...

– да су увођење реда, равнотеже, добра моћ опажања, праведност, перфекционизам и жеља да се овлада материјом основне особине које се приписују симболици броја осам? Осмица је препознатљива по свом невероватном елану, великој издржљивости и унутрашњој снази.

– да је август, осми месец у години, име добио од латинског *augustus*? Од реформе римског календара, „секстилис“ (шести месец) назван је по имену првог римског императора Октавијана Августа. Он је додао по један дан месецу августу (узевши од фебруара) и месецу који носи име Јулија Цезара (јули). Октавијан је 27. године п. н. е. узео назив *augustus* што значи узвишени, а тај назив је додељиван само боговима.

– да се август код Срба, као и код неких словенских народа, назива још и госпођински месец, коловоз и гумник? На старословенском, староруском и српском назива се зарев, а на белоруском жнівењ, на украјинском серпењ, на чешком српен, слично пољском сјерпјен, и на словеначком велики српан, а код Хрвата коловоз.

– да је математички симбол за бесконачно (∞) већ вековима свеприсутан па се може зачећи у логоима корпорација, тароту, типографији, графичком дизајну, чак и на побуњеничкој застави канадског домородачког народа Метис с почетка 19. века? До њега је 1655. године дошао енглески математичар Џон Волис.

– да се у православљу Преображење Господње убраја у 12 великих Христових празника? Преображење Исуса Христа обележава се 19. августа. Празник је посвећен сећању на Христово преображење на гори Тавор када он најављује своје потоње страдање и славу. У народу се сматра да је Преображење дан када се последњи пут купа у рекама, јер се за овај празник везује и смена годишњих доба. Постоји веровање да се о овом празнику целокупна природа преображава.

– да је Шарганска осмица музејско-туристички комплекс пруга узаног колосека, у власништву Музеја железнице Србије, обновљене деонице некадашње пруге Ужице–Вишеград–Сарајево? Стара пруга узаног колосека уклоњена је 1974. године, а на захтев групе ентузијаста из Удружења „Шарганска осмица“ обновљена је најатрактивнија деоница од Мокре Горе до станице Шарган Витаси у дужини од 15.440 метара. Једини начин да се савлада висинска разлика и успон од 300 метара била је изградња петље – осмице. Растојање у облику циновске осмице воз два пута пролази кроз исту географску тачку. За сат времена вожње, воз пролази кроз 22 тунела и више од пет мостова.

Лековите мисли

Почела је нова школска година. Деке и баке, отворите новчанике за унучад!

Дани постају све краћи, али су зато кредити све – дужи.

И онима који имају залеђину говоре иза леђа.

Новац често пресече пут – истини.

Кад дува више ветрова, и лимени петао на крову је у дилеми.

Од народних кола сада је у моди – врзино.

Бистри увек лове у мутном.

Интелигенција је уз народ. Сиромашни су се увек помагали.

Душан Старчевић

Фотошоп

Има људи који немају душу, па је узимају другима.

Правићу се да то што сте рекли нисам чуо, јер сам глув.

Због оних који су обрали кајмак, ми сад беремо зелен бостан.

Чим изађе из фотошопа, она у природи много боље изгледа.

Зоран Т. Поповић

Молим за реч

Чим потроше пензију, пензионери виде помрачење месеца.

Ако је смех лек, зашто га не прописују на рецепт?

Кад дође поштар обавезно нешто попијем да бих пензију видео дупло.

Нико не помиње луде краве. И оне су се опаметиле.

Имам компјутеризован брак. Чим нешто не ваља, рестартујем га.

Син ми је истраживачки дух. Већ годинама тражи посао.

Ђаци не могу да верују. И после оноликих врућина траже им да загреју столицу.

Многе жене су и на дијети сите свега.

Отказ га је уразумио. Никад више не касни на посао.

Жена ми донела сувенир с мора. Хотелски рачун.

Дејан Патаковић

Животарење

Некада га није држало место, а сада са места у фотељи ни да мрдне.

Зна се да је рударски хлеб са седам кора, али се не зна ко једе средину.

Напрасно су умрли. Живели су од свога рада.

Власт треба да се чува од радника који су уфитиљили. Лако су запаљиви.

И наша монета међу светским монетама није без значаја. Служи им за поткусување.

Тежак ти је живот, брате. Почни да животириш па ћеш видети шта су то муке.

Радивоје Јевтић Јенки

Ужи и шири круг

Време ради за оне који користе праве тренутке.

Личност је много више од дволичности.

Све пропуштено у школи сазнаје се у лекцијама живота.

На животној сцени драма се прави од промашених улога.

За остваривање снова потребна је велика будност.

Корак у будућност зависи и од стопе наталитета.

У ужи круг се теже улази, а из ширег круга се теже излази.

Слободан Дучић